

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 6 K, pol leta 3 K in za četrto leta 1-50 K. Naročnina za Nemčijo 8 K, za druge izvenavstrijske dežele 8 K. Kdor hodi sam po nje, plača na leto samo 5 K. — Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopušlja do odpovedi. — Udje „Katoškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 12 vin. — Uredništvo: Koroska cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroska cesta šte. 5, sprejema naročnine, inserate in reklamacije.

Za inserate se plačuje od enostopne pettivrste za enkrat 24 vin., ali kar je isto, 1 kvadratni centimeter prostora stane 16 vin. Za večkratne oglase primeren popust. V oddelku „Mala naznanila“ stane beseda 5 vin. Parte in zahvale vsaka pettivrsta 24 vin., Izjave in Poslano 36 vin. — Inserati se sprejemajo do torka opoldne. — Nezaprite reklamacije so poštnine proste.

Kristus je vstal.

Kristus je vstal! In ko je solnce vzhajalo, prišle so žene h grobu. In ko so se ozrle tje, videle so kamen odvaljen od groba in ko so v grob prišle, ni so našle trupla Gospoda Jezusa.

Kristusa iščemo in ni ga. Ljudje bi se morali ljubiti med seboj, a se morijo. Države bi morale druga drugo podpirati, a se vojskujejo. Cel svet je narobe. Vse dviga orožje proti orožju, drug drugega sovraži in mu streže po življenju. Smrt ima strašno žetev. Matere in očetje jokajo za svojimi sinovi, žene za svojimi možmi, otroci za svojimi očeti, Kri in solze tečejo v potokih. Kje je Kristus in njegovi nauki?

Na bojiščih smrt, na domovih trpljenje. In trpljenje doma ostalih skušajo premnogi izrabiti v svojo korist in nasititi svojo lastno sebičnost. Goljufija in oduševanje sta pognala velikanske cvete. Pravičnost in ljubezen do bližnjega sta preganjani in osovraženi. Žene bledijo od gladi, dečica hira od pomanjkanja, starčki in starke padajo oslabele na tla. Bede je strašno veliko med nami, a usmiljenja bore malo. In kakor hijene, kadar vidijo mrtva trupla na bojnih poljanah, prihajajo med to bedo oderuške prikazni, da se izpijejo zadnjo kapljico krvi iz stark, žen in otrok. Kje je Kristus in njegovi nauki?

Kristus je vstal! Ta klic bo odmeval te dni zopet slovesno po naših cerkvah. Smrt in življenje sta se borila v prečudni borbi. In ko je Kristus na gori Kalvariji z nagnjeno glavo izdihnil svojo dušo, je smrt bila prepričana, da je zmagala. Toda njeno zmaganje je bilo kratko. Gospod življenja jo je premagal, strl njene okove in vstal iz lastne moči.

Kristusa iščemo in ga ni. Njegovih naukov iščemo in jih ni. Tudi učenci Gospodovi so žalovali, ko je Kristus ležal v grobu. Toda njihova žalost se je spremenila v veselje. Tudi naša žalost se bo spremenila v veselje. Kristus bo prišel zopet med nas in z njim njegovi nauki. Naš cesar in cesarica in njih državniki se resno in neprestano trudijo za mir. Sv. Oče v Rimu kliče dan za dnevom vsem naro-

dom, naj pustijo krvoprelivanje in naj se zopet zavedajo, da so vsi bratje enega Očeta. Sodišča so na delu, da zatirajo izkoriščevalce in izsesavalce, ki hočejo sedanje razmere porabiti za svojo lakomnost.

Zato pa, dobro in vrlo ljudstvo, ne obupaj! Dolgo ne bo več trajalo. Naš ljudomil cesar vidi tvoje trpljenje in se trudi, da ti ga okrajša. Vzdržimo, dokler se mu ne posreči njegovo prizadevanje. Kristus je vstal in bo prišel med nas. Njegovi nauki bodo zopet zavladali med nami. Mir bo prišel in z njim ljubezen, usmiljenje in pravica.

Oč mrtvih vstali Kristus! Čuj naša vzdihovanja in usliši naše prošnje! Vrni se zopet k nam in zavladaj med nami!

Mir z Rusijo.

Zavezniki Rusije se bojijo, da bi mogoče, ki se odločujejo usodo Rusije, sklenili z osrednjimi državami mir. Za to razširjajo po Rusiji vest, da smo mi in Nemčija proti sedanji ruski vladi ter da tuhtamo, kako bi zopet odstavljenega carja spravili na prestol in do njegovih pravic. Seveda je ta vest spodobna, proti nam nahažskati rusko ljudstvo, ki se boji, da bi zopet prišlo pod suženjski jarem carjev in njegovega uradništva. Zaragadelj je bilo potrebno, da zastopniki naših držav vstanejo, zavrnejo hudobno vest ter povedo ruskemu ljudstvu, da mu privoščimo ustavno svobodo in da si želimo z njim mir. In tako se je tudi zgodilo.

Naš zunanji minister grof Černin je dal te dni razglasiti: Če bo izprememba na Ruskem tamošnjemu trpinčenemu prebivalstvu prinesla spoznanje, da je nadaljevanje vojske zločin in da lahko vsak dan — Rusi in četverosporazum — sklenejo časten mir z osrednjima državama, potem bo ta grozna morija ljudi kmalu končana. Nas ni mogoče uničiti, pa tudi mi nečemo nikogar uničiti. Naše fronte stoje bolj trdno kakor le kdaj, naš gospodarski položaj je zagotovljen. Mi se moremo in se bomo prebili. Požrtvovalnost brez primere in sila, s katero narodi monar-

hije prenašajo pomanjkanje, jima jamčita za končni uspeh. Največja zasluga ne gre „višjim tisočem“, ampak srednjemu stanu in v prvi vrsti širokim, od usode razdeljenim množicam. Klobuk doli pred milijoni, ki v strelskih jarkih in doma prenašajo delo in vsakdanje pomanjkanje brez mrmranja. Klobuk doli pred njihovo veličino in silo. Pride dan, ko bodo narodi monarhije dobili plačilo za svoje junaštvo.

Naš predlog, da naj se skliče mirovna konferenca vseh vojskujočih držav, še vedno vzdržujemo. To je edina pot, da pridemo do splošnega konca. Za tiste, ki hočejo vojno nadaljevati, se ne izpremeni prav nič, če se snide konferenca. Boj se lahko nadaljuje med zborovanjem. Stotine vprašanj, ki jih je rodila vojska in ki tvorijo nerazrušljivo celoto, je mogoče rešiti samo pri mirovni konferenci. Mi imamo v svojih rokah obširna sovražnikova ozemlja, sovražnik pa naša. Na morju se sovražnik bori proti nam s tem, da nas je obkolil, a mi proti njemu s podmorskimi čolni. Vse mednarodne pogodbe so razrgane; posameznih vprašanj ni mogoče ločeno rešiti. Kdor hoče mir, mora tudi govoriti in razpravljati o miru.

Naši vojni cilji so vsemu svetu znani. Javno sem izjavil, da vodimo le vsiljeno obrambno vojsko, ki hoče monarhiji dati zavarovan, prost in nemoten razvoj. Jamstvo za obstoj in možnost svojega obstanka moramo dobiti. Kakor hitro se sovražniki odpovedo svojim neizpolnim željam o našem uničenju in kakor hitro bodo pripravljeni razpravljati o miru, ki bo časten zanje in za nas, ni več nobene ovire za pogajanja.

Grof Černinove besede, ki so mirne, trezne in na nobeno stran žaljive, so govorne avstrijskim narodom iz duše. Mi smo vsak dan za časten mir! Tudi v nepristranskih državah so naredila Černinova izvajanja zelo dober utis. Upajmo, da izve za nje tudi rusko ljudstvo in jih uvažuje.

Tudi voditelj nemške zunanje politike, državni kancelar Bethmann-Hollweg, se je oglašil ter pred

LISTEK

Vojni spomini.

(Januš Golec.)

(Dalje.)

Zahvaljen Bog, ki je celo Galicijo tako bogato oblagodaryl s tem, danes pri nas že tako pogrešanin sadom. Po Galiciji so bila v pričetku vojne nepregledna polja samega krompirja. Nikakor niso porabili vsega pridelka za hranilo, ampak največ v pridelovanje špirta.

Skoro vsaka gališka vas ima mogočno tovarno za špirit, ali bolje: ogromno žganjarno. Po teh krajih uživajo ljudje žgano pijačo kot pri nas vino ali pivo. Krompirja in žganja vseh vrst smo imeli v prvem vojnem letu dovolj, zastoj ali po prav neznatno nizki ceni.

Moj zgled, kako si s peko krompirja prepoditi dolg čas negotovega čakanja, je začelo posnemati vojaštvo celega polka. V najkrajšem času je plapolalo po našem taborišču vse polno ognjev, vse je kuhalo in peklo.

Skromno zadovoljne volje smo uživali ta božji dar, ko pridrvi v divjih skokih na konju prav v sredino med nas gospod general. O ti siba božja rdečehlačasta, kako je rohnel, je vpil nad našim polkovnikom, kako vendar more dovoliti toliko ognjev, iz katerih se valijo celi oblaki dima samim Rusom, ki so v bližini, ravno pod nos.

Si lahko mislite, da naš oberst ni povezal ge-

neralskih trdih, dobrih naukov v vrečo pozabnosti in odpuščanja, ampak je potipal s predstojniško besedo mene, izvor in prvi vzrok ognjev, dima in generalskega krega.

Morali smo na povelje pogasiti vse ognje, razbrskati na pol pečeni krompir in razjarjeni polkovnik nas je še ograbil s plotom prepovedi: Nikdo se ne sme niti ganiti z mesta! Prisiljeni smo zopet zabudali v sinje nebo in čisti zrak, v resni nevolji in tihih kletvicah nad predstojniško neopravičeno strogoščjo.

Kmalu popoldne so pozvali polkovnika in še nekaj stabnih častnikov k diviziji na posvet. Komaj so izginili gospodje moči in zapovedi iz našega vida, že smo tudi mi podrli planke prepovedi o kadem se ognju, pečenem krompirju in pribitem, mirnem čepenju na zemlji. Gospodov ni bilo zelo dolgo nazaj.

Jaz sem iztaknil v bližini za turškim gričem seljaško selo. Zajezdil sem konja in krenil v vas, da bi se nekoliko razgledal in ušel toči prepovedanih ognjev in bramborov.

V selu je taborilo na stotine vojaštva. Razočaran sem bil v nađi, da dobim tukaj kaj boljsega za pod zob nego je krompirjeva pečenka. Tako brez vsakega plena tudi nisem maral nazaj k tovarišem; kupil sem od žida v zamazanem kaftanu tri gosi. In res, na pol zastoj sem se pobogal z možem; plačal sem za vsako gosjo glavo po tri krone.

Prosil sem še žida, da bi še izpustil živalmi kri, ker z živo gagaječimi gosmi je ne bi bil rad odjezdil. Pri tej prošnji se je mož postavil po robu in mi prisegel, da še ni nikdar končal kake živali. Ob-

računati sem moral pač sam na kratko z gosjim življenjem. Dragonec mi je posodil sabljo in troje dolgokljunih glav je ostalo na židovskem dvorišču. A brezglave gosi sem pa pritrtil spredaj na sedlo in jezdil tik ob cesti v naš tabor za gričem.

Ostavlil sem zadnje vaše bajte; pa pripelje nasproti gališki kmet visoko naložen voz slame. Ne vem, zakaj sem postal s konjem in gledal za to slamo in kmetom. Mož prievili z vozom korakoma do prvih poslopij v vasi. Tukaj je stopal ob cesti gor in dol priprost pešec z nasajenim bajnetom. Cesarski mož ustavi voznika z brezbriznim vprašanjem:

„Kaj pa vozite, oče?“

Se danes mi zveni seljakov odgovor v ušesih; rekel je:

„Slamo, prošu, pana.“ (Slamo, prosim, gospod!)

Mustačasti bajnetar je skomignil neverjetno z ramo, pridržal kmeta in začel z vso močjo štokati z na puško nasajenim bajnetom po naloženi slami.

Menil sem že, da si je vojak prismodil v vojni pamet, ko je nekaj človeško bolešno kriknilo tu pod slamo; vojak je prebledel groze ter potegnul izpod slame — sveže okrvavljeni bajnet!

Kot listja in trave se je trenutno nabralo vojaštva krog voza. Kmet je obstal na mestu kot zasajen v zemljo.

Izpod slame pa je še vedno hripavo grgalo; kri je začela curkoma kapljati iz voza na cesto. In razmetali so slamo.

Na sredini je ležalo krčevito nagubanega obraza, zevajoče rane ob rebrah, v zadnjih utripih truplo mladega, ruskega častnika. Bil je to prvi sovra-

nemškimi državnimi zborom izpovedal, da Nemčija želi ruskemu ljudstvu svoboden razvoj in da je pripravljena skleniti z njim mir na častni podlagi za oba naroda. Rekel je: Ne vemo, kako se bodo dogodki razvili, toda mi ostanemo pri svojem načelu, da se ne očevo vmešavati v notranje razmere tujih držav. Zlobno se sedaj širijo vesti, da hoče nemški cesar Rusom uničiti komaj priborjeno svobodo in spraviti carja nazaj. To je laž. Ruski narod naj si svojo hišo uredi sam. Mi si moremo želeli le to, da se Rusija razvije v trdno in varno trdnjavo miru. Če bo preuredba privedla do zopetnega zblizanja narodov, ki sta navezana na dobro sosesčino, tedaj to pozdravljamo z veseljem. Nemčija je veliko trpela pod grehi stare Rusije. Ruski narod, ki prav gotovo ni hotel te vojne, naj se nikar ne boji našega vmešavanja. Zelimo le, da bomo z njim čim prej živeli v miru, ki bo zgrajen na častni podlagi za oba naroda.

Po najbolj merodajnih osebah smo Avstrija in Nemčija novi Rusiji poslali glas, da ji želimo prosti razvoj v notranjih razmerah in da smo pripravljene z njo govoriti o miru, s katerim bomo mi in Rusi zadovoljni.

Dunajsko časopisje je poučeno, da bodo naše države kmalu nanovo in javno ponudile sovranski mir. To storijo tem lažje, ker je naš položaj na vseh frontah zelo ugoden.

Velika važnost se pripisuje temu, da sta se naš cesar in cesarica v spremstvu zunanjega ministra grofa Černina odpeljala dne 2. aprila v nemški glavni stan, kjer jih je pričakovala nemška cesarska dvojica z državnim kancelarjem Bethmann-Hollwegom. Znano je in vsi narodi to visoko cenijo, da se naš cesar in cesarica zelo trudita, da bi dala svojim narodom zopet mir.

Zelja po državnem zboru

Avstrijsko prebivalstvo si želi vedno močnejše, da se otvori zopet državni zbor in se da njegovim zastopnikom priložnost, povedati o različnih dogodkih v sedanjih časih tudi našemu prebivalstvu. Čeprav nam po ustavi gre pravica, da izražamo po svojih zastopnikih v poslanski skupini želje in volje ljudstva, vendar smo že tretje leto obsojeni na molčanje.

Prehranjevalno vprašanje postaja vedno težavnejše. Uradi sami čutijo, da jim je treba poslušati tudi mnenje in sodbo ljudske množice, zato si pomagajo s tem, da kličejo ob svojo stran različne posvetovalce. A kaj, ko ti posvetovalci nimajo glede svobodnega govora istih pravic kot poslanci, niti istega stika s celimi okraji in z vsemi plastmi prebivalstva. Zakaj torej segati po nadomestkih, če pa je vsak čas priložnost, sklicati postavodajalne zbornice in tamkaj

žni častnik, ki sem ga videl do tedaj v zadnjih izdihljajih.

Gotovo bi še bil žalostno ogledoval do konca, da se ni bližal odru general v družbi našega polkovnika in častnikov. Važnejše nego prebode ni ruski špijon se mi je vendar le zdel predstojniška prepoved: Ne smeš se ganiti z mesta! Kaj bi še le bilo z menoj, ko bi bil videl general krvave gosi na mojem sedlu? Pogled na generalove rdeče hlače in na brezglave gosi me je streznil z jednim sunkom iz trenutne omotice. Odplaval sem v galopu na konju v naše taborišče.

Ravno pravočasno sem še obvestil vojaštvo o prihodu obersta, da je pogasilo in razbrskalo svoje ognje.

Vrnivši se je polkovnik našel po njegovem mnenju kot hrast nepremično izpolnjeno prepoved: Ne kuri in ne peči krompirja! Gospod nam je še povedal zgodbo o ruskem špijonu in menil, kako predstojniško modro nas je posvaril gospod general pred sovražno nevarnostjo. Čeli polk z menoj vred pa je bil drugega mnenja.

Zakorakali smo naprej. Pot nas je vodila skozi vas, kjer sem bil malo poprej ovidec smrti ruskega vohuna. Pri vходу v selo je visel na starikavo grbavi vrbi kmet, ki je vozil na cvilečem vozu slamo in sovražnega častnika. Dirnil in ganil me je ta uprav strašni prizor obešenca. Bila je pač to tedaj prva viseča žrtev, ki jo je zrla moje oko sedaj mrtvo, malo poprej pa videlo živo.

Proti večeru onega dne smo dosegli železniško postajo na glavni progi Lvov z napisom: Kamienobrod. Od tukaj se je raztegnil polk v polmrazu v bojno črto; zakaj sovražnik je bil naznanjen že prav blizu. Čisto v mrazu smo dospeli do celemu svetu znanih grodeških ribnikov. Ob železniški progi smo se še pomaknili nekoliko naprej in obstali na povelje na razsežni planjavi. Napenjali smo radovedno pogled v temno noč, prisluškovali nestrpljivo, a od nikoder ni zapeketnil noben strel, povsod v daljavi grobna tišina.

slišati svobodno besedo ljudskih zastopnikov?

Na Dunaju se sedaj vrši izredno zanimiva razprava proti uradnikom depozitne banke, ki je delala pri dobavi za vojaške potrebe nezaslišano velike dobičke. Ljudstvo s strogim očesom zasleduje delovanje zasebnega in bančnega kapitala v sedanji vojski, opazuje različne brezvestne izkoriščevalce ljudske bede in neusmiljene oderuhe ter želi, da sprav v javnost tudi svoja opazovanja in svoje predloge, kako zabraniti škodljive izrasteke sedanjega gospodarskega življenja. Toda to lahko stori samo isti, ki ima svobodno besedo.

Tudi politične pravice avstrijskih narodov zahtevajo pozornih varuhov. Mladi cesar je sicer v svojem prvem oklicu na narode slovesno izjavil, da bo branil vsem narodom v ustavi zajamčene svobode in zunanji minister grof Černin se je pretekli dni zatrjeval, da bodo narodi monarhije dobili plačilo za svoje junaštvo, vendar nam je vsem znano, da nemške stranke pritiskajo na vlado, naj se nenemškimi narodom prikrajšajo njih v ustavi zapisane pravice.

Ako se skliče državni zbor, imeli bodo nenemški avstrijski narodi dovolj jamstva, da se vlada ne bo udala enostranskemu pritisku, ampak da bo ostala vsem narodom pravična in da se Avstrija z zahtevanimi odcepitvami ne bo oslabila napram drugim državam. Poslanci Habsburžanom brezpogojno udanih narodov naj bodo v sedanjih časih močnejši od naših vladarskih hiši proti vsem njenim odkritim in prikritim sovražnikom.

Zelja po državnem zboru je pač opravičena in dolžnost vlade je, da kmalu ugoditi tej splošni ljudski želji.

Naše žrtve za domovino

Za ranami, dobljenimi na Loberdobo, je dne 17. novembra p. l. umrl v mariborski bolnišnici, spreviden s sv. zakramenti, domobranski vojak 26letni Simon Dajčer, sin mesnega pogrebca Alojzija Dajčerja v Mariboru. Padli junak je imel več težkih ran, katerim je po težkih mukah podlegel. Bil je dober in zvest delavec pri kamnoseškem mojstru Kocijančiču. Rajni je bil spoštovan ne samo pri svojih sodelavcih, ampak tudi pri vseh, ki so ga poznali. Na bojišču je bil hraber in neustrašen, v družbi vesel in šaljiv.

Žalostna usoda je zadela Habjaničevo hišo pri Sv. Rupertu v Slov. gor. v Zavrhu. Padel je na bojišču mlad vrli fant, pridnega in poštenega značaja. Bil je še komaj v 20. letu svoje starosti. Cel dan je trpel strašne bolečine. Bil je brez vse pomoči pod milim nebom. Padel je na italijanskem bojišču. Blagi, nepozabni Janez, Bog Ti večni pokoj daj, večna luč Ti sveti naj!

Na Dunaju je umrl v bolnišnici Leopold Perko po dolgi in mučni bolezni. Rajni je bil doma od Sv. Jakoba v Slov. gor. Dal je svoje življenje za cesarja in domovino na oltar. Bil je v najlepši dobi svoje mladosti. Mnogo Marijinih mož in mladeničev smo že izgubili v naši župniji. Naj bo vsem tuja zemlja lahka!

Vsled tega miru sem domneval sovražnika še v precejšnji oddaljenosti in legel sem s tovariši v red na zemljo. Nočili smo pod milim nebom, na goilih tleh, brez odej, v septemberski noči od 7. na 8. Pri lesketu zvezd in luninem svitu sem trdno spal, in še le občutil mraz, ko me je zbudil okoli 3 ure v jutro stotnik Franel in me pozval:

„Primojdu, vstani in pridi pogledat, kakšne strelske järke sem izkopal s pionirji za naš polk!“

Jutrajno jesenski mraz me je potresal vzbujenega iz trdega spanja, ko sem stopal za tovarišem do one dolge grabe, ki jo je nazval bahavo neprodni strelski jarek. To je bila prva strelska graba, ki sem jo videl do tedaj na bojnem polju. Še meni, neuku v tej stroki, se je dozdevala tako plitva in nerodna, da sem omenil prijatelju:

„Iz te dolbine, ki se pogloblja komaj do kolen s kosmato vejo, kaj se le z grozno artilerijsko šibo.“

Franel je bil radi te opazke na debelo užaljen in me imenoval nevednega blebetavca, ki je doslej uganjal le hribovske kozle, sedaj pa se drzne gragajoče ošvrkniti bojno tehnično izobraženega strokovnjaka. Moštvo je res počenilo v to nerodno prvo strelsko grabo in čakali smo napeto vsi, odkod da bo prihrul nad nas sovražnik.

Vzhodno nebesno obzorje se ošvignili v dolgih, krvavordečih pramenih prvi žarki vzhajajočega solnca, oznanjujoč prihod jutra, začetek velikega Marijinega praznika, dne 8. septembra. Pripeljala se je korakoma na nebesni obok ognjevitja solnčna obla in razsvetlila v jutrajni zarji plan, bojno polje pri svetovnoznanim Grodeku. To jutro je bilo čarobno lepo, res naravno rajsko oznanilo praznika, rojstnega dne nebeške in zemeljske Kraljice. Pred nami je zaplavala v objemu jutranjega solnca rodovitna, galska ravan, le tupatam posuta s kakim vidnim selom, pritlikavim drevjem.

Kljub popolnemu svitu je vladała, nas mamila in zibala v negotovost nemoteno tišina. Niti jeden strel se ni oglasil. Artilerijsko peklenško žrelo je še bilo zaprto. Gledal sem moštvo, lako se je pobožno

Iz italijanskega bojišča se nam poroča: V taborišču je pri snaženju konj Peter Klemenc popravljal kamenje, a ni slutil, da se nahaja tamkaj ročna granata, ki se je v trenutku razpočila, mu raztrgala pest desne roke, ranila levo roko, glavo in prsa. Navzoč je bil tudi Ludovik Dolajš od Sv. Jakoba v Slov. gor. in drugi, ki so mu takoj priskočili na pomoč in ga nesli v bližnjo sanitetno postajo. Revez je v nekaterih dneh v pljuški bolnišnici vsled ran umrl. Bil je mirnega značaja. Bodi mu Bog milostljiv! Zapušča v Mali Mislinji pri Slov. Gradcu ženo in pet malih otročičev. Nesreča se je zgodila dne 25. februarja.

Umril je v bolnišnici v Dunajskem Novem Mestu Vincenc Cerjak, doma v Dolenji vasi pri Vidmu na Štajerskem. Podlegel je bolezni, dobljeni pri vojaki. To je že druga vojna žrtev iz te rodovine. Njegov brat Mihael, gimnazist, je padel dne 22. junija 1915 na laški fronti pri Trbižu.

Iz St. Ožbaltja pri Trojanah se nam poroča: Med žrtve za domovino je prištet tudi organist in zasebni učitelj Jurij Florjanc, star 42 let. Izdihnil je svojo blago dušo dne 9. februarja 1917 na Dunaju. Umril je po hudih operacijah, katere so bile potrebne radi bolezni, ki si jo je nakopal po hudem prehlajenju pri vojaki. Rajni je bil vzgleden mož, pri župljanih zelo priljubljen. Tukaj je preživel srečnih 18 let. Obžalovan je od cele župnije, posebno od šolske mladine, katera ga močno pogreša. Bil je zvest naročnik „Slovenskega Gospodarja“ že čez 20 let. Priporoča se v blag spomin in molitev. Naj mu povrne vse storjene dobrote večni Bog!

Na primorski fronti je padel dne 6. februarja 25letni mladenič Srečko Mikuz, doma iz Ernovca pri Spielfeldu. Bil je junak prve vrste. Bojeval se je na srbskem, ruskem, rumunskem, macedonskem, albanskem in italijanskem bojišču. Dvakrat je prišel v vjetništvo, a se je vsakokrat srečno rešil. Za časa karpatskih bojev je prišel pri Dukki v rusko vjetništvo. Ponoči pa je drzno napadel rusko stražo 3 mož, dva je s kolom ubil, tretji pa je sam prisil milosti. Rusom je odvezel orožje in je nato s tremi drugimi tovariši po dvadnevni blodnji in velikih težavah utekel vjetništvu. Cel dan je bil skrit pod nekim mostom in je tičal do pasu v vodi. Zadnji dan pred rešitvijo so naši trije junaki morali prebiti rusko črto. Izbrali so si najkrajšo pot skozi neki gozd in sicer v trdi noči. Srečno so prišli do prednje ruske stražnice, kjer je počivalo 24 Rusov. Mikuz je napadel stražujočega vojaka, ga s puškinim kopitom pobil na tla in nato vjel ostalih 23 Rusov. Slučaj je hotel, da je prišel z vjetniki Rusi naravnost k svojemu četi. Mikuz je dobil veliko zlato kolajno in darilo 200 K. Tudi na italijanskem bojišču se je izredno hrabro obnašal. Udeležil se je od začetka vojske še njegove smrti 18 napadov z bodali ali jurišev, a še vsakokrat ga je varovala Marija, kateri se je vedno priporočal. Dne 6. februarja ravno opoldne je prišel v taborišče, kjer je bil Mikuz, težka italijanska krogla, ki je zadela našega junaka tako nesrečno, da je bil pri priči mrtev. Padlega so dičile zlata, 2 srebrni in bronasta hrabrostna kolajna. Dasi ravno med samimi Nemci, vendar je ostal vedno zvest sin svoje slovenske matere.

Vsem padlim slovenskim junakom svetila večna luč!

krizalo pri spominu na Marijin praznik; tudi moja duša je zakrilatila nad ravan do nebes po tožabo in pomoč. Solnce nas je že občutno peklo pri prežanju na sovražnika, ko je došlo povelje za naskok na bližnjo vas Minjow, kjer se skriva sovražnik. Zravnil se je polk v prvih strelskih grabah in pomaknil korakoma v ravan,

Z našimi prvimi stopinjami na plan se je zapričela najbolj krvava in največja bitka, ki se je bila kedaj med človeštvom na zemlji — bitka pri Grodeku. Vsak, ki se je udeležil tega orjaško krvavega spopada, mi bo pritrtil, da nekaj tako vnebovpijoče krutega se ne bo doigralo več na bojnem polju, ako tudi trpi svetovna vojna še nekaj let. Zakaj pa ne? Bila je to zadnja borba na tej svetovni klavnici, kjer se je streljalo, bilo in ruvalo med seboj na odprti planjavi z modernim orožjem, a še brez jarkov in zakopov od naše strani. Artilerija in strojnice so imeli viden ter odprt cilj. Mislim tudi, da nobena bitka doslej ni zahtevala in požrla toliko mladeniško, možko in vojaško krepkih ter zdravih žrtev nego ta. Skozi stoletja se bo pisalo, čitalo in učilo o človeško požrešnem grodeškem zmaju, ki je prišel svojo krvavo pojedino dne 8. septembra leta 1914.

Pred nami je bila že omenjena vas Minjow. — Polk je dobil nalogo: Sovražnika naskočiti in mu iztrgati selo! Med nami in vasjo se je razprostirala kot miza gladko ravna plan brez vsakega najmanjšega kritja. Nekoliko varnosti je nudila jedino le železniška proga, ki vodi mimo sela in se dviga kak meter nad grodeško planoto.

Komaj je sovražnik zapazil v solnčnem svitu naš naval in naskok, obsul je napadalce s šrapneli in z granatami vseh velikosti. Pokalo, grmelo, zvižgalo in tulilo je po zraku, eksplodiralo nad glavami, udarjalo pred, za nami ter med naše vrste. Mislim, da na sodni dan ne more biti hujše in strašnejše, nego je bil ta sovražni artilerijski ogenj, ki nas je epiklenško šibo udrihal, dokler se nismo približali vasi.

(Dalje prih.)

Ruska revolucija

Se vedno ne vemo, ali je ruska revolucija že končana in razmere zopet v mirnem razvoju, ali pa še nam je pričakovati novih prevratov. So preroki, ki pravijo, da se bo car ali vsaj kdo izmed carske rodbine s pomočjo kmetov in duhovščine, ki so mu ostali po večini še zvesti, zopet pretoril na carski prestol. Tudi tega ne vemo, ali bo med revolucionarji končno zmagala vojna ali mirovna struja. Da obstojita te dve struji, je gotovo, toda kakó močni sta, katera je spretnješe organizirana, o tem nam pa manjka podatkov.

Avstrija in Nemčija sta izjavili, da želita ruskemu narodu vse dobro, a da se nečeta vmešavati v njegovo notranje razmere. Le to je njih želja, da bi kmalu mogli z Rusijo živeti zopet v miru in zastopnosti. Brezdvomno je, naša pripravljenost, z Rusijo skleniti mir, bo ugodno uplivala na mirovno strujo med ruskim narodom.

Za vojsko in proti vojski.

Glede nadaljevanja vojske se mnenja zelo križajo. Angleži pritiskajo z vso silo in denarjem, da bi se vlada izjavila za brezobzirno nadaljevanje vojske. Stockholmska poročila so zadnje dni zatrjevala, da je celo delavsko-vojaški preklicuški odbor za nadaljevanje vojske in da so se vršila od 25. do 31. marca v Petrogradu in drugih mestih velika zborovanja in obhodi za nadaljevanje vojske. Zadnje dni pa se opaža, da je vojno navdušenje v Rusiji nekoliko poleglo. Ruska socialistična stranka je objavila dne 2. aprila oklice proti vojski, v katerem pravi: Mi nočemo vojske! Zahtevamo, da se neha s sovražnostmi. Celó Rusijo kličemo na boj proti vojski in na delo za mir!

Rusija ljudovlada?

Iz poročil, ki prihajajo iz Rusije, je posneti, da se mnogi navdušujejo za ljudovlado. Listi prinašajo članke, v katerih se dela gibanje za ljudovladno stranko. Dne 25. marca se je v Petrogradu vršilo nad 100 zborovanj za ljudovlado. Stockholmska poročila zatrjujejo, da se je izjavila za ljudovlado tudi mornarica in večina armade. Ali se bode tudi rusko ljudstvo izjavilo za ljudovlado in za carstvo, še sedaj ni jasno.

Kedaj se bo vršila ustavodajna skupščina?

Ustavodajna skupščina bo določila bodočo obliko ruske nstave in vladarstva. Skupščina bo zborovala v Moskvi. Čas za skupščino še ni določen. Sedanja vlada bi rada sklicanje skupščine zavlekla, da se duhovi nekoliko pomirijo, delavsko-vojaški odbor, ki nadzira začasno vlado, pa zahteva, naj se skupščina skliče še meseca aprila. Skupščina sestoji iz odposlancev posameznih okrožij. Tudi vojaštvo na fronti bo volilo svoje zastopnike za skupščino.

Kaj je z bivšim carjem?

Bivši car Nikolaj je še s svojo rodbino vedno v Carskem selu in je strogo zastražen. Zapustili so ga celo njegovi dosedajni služabniki, tako, da mu je že morala nova vlada preskrbeti novo služinčad. Car je silno potr in ima nemirno spanje. Carica je istotako zelo razburjena. Vlada namerava vsa carjeva posestva proglasiti za državno last.

Amerika proti Nemčiji.

Predsednik Severoameriških držav Wilson zahteva od nanovo sešlega državnega zbora, naj mu da dovoljenje, da začne z Nemčijo vojsko. V to svrhu zahteva 500.000 vojaštva, ki se naj nabere na podlagi splošne vojne dolžnosti.

Z Avstro-Ogrsko in drugimi zaveznicami Nemčije Wilson ne namerava začeti vojske.

Ni nobenega dvoma, da bo državni zbor ugodil Wilsonovim zahtevam. Napoved vojske med Ameriko in Nemčijo je torej pred vratmi. Negotovo je le to, ali bo Amerika katero izmed nepristranskih držav potegnila seboj v vojni vrtinec ali ne.

Sv. Oče posreduje za mir.

Dunajska „Information“ izve, kakor pravi, iz najboljšega vira, da smatra sv. Oče sedanji čas za ugodno priložnost, da začne z vsemi sredstvi posredovati, naj se začnejo pogajanja za mir.

Na bojiščih.

Na italijanskem bojišču so se dne 30. in 31. marca ter dne 1. aprila vršili v odseku med Jamljani in Biljami na Krasu živahni boji. Naši so vrgli Lahé iz več strelskih jarkov in jim odvzeli 12 strojnih pušk ter približno 100 vjetnikov. Na tirolski

fronti so Lahé s težkimi topovi obstreljevali mesti Arko in Roveret ter so nalašč merili na bolnišnice, gasiravno so bile zaznamovane z znamenjem Rdečega križa. V Rimu so se te dni posvetovali laški generali in državniki. Kaj so sklenili, se ne ve. Gotovo so reševali vprašanje, kako se bo laška armada branila pred domnevanim vpadom naših čet v Italijo. Položaj v Italiji je zelo napet. V severoitalijanskih mestih so izbruhnili veliki nemiri. V nekaterih mestih so proglasili obsedno stanje. Ljudstvo vedno glasneje zahteva, naj se vojska konča.

Na ruskem bojišču so naši na nekaterih posameznih odsekih dosegli uspehe. Pri obmejni gori Magyaroš smo dne 29. in 30. marca pomaknili svoje postojanke zopet za 2–3 km naprej, v južni Bukovini (vzhodno od Kirlibabe) smo vjeli dne 30. marca nad 200 mož. Manjši boji so se vršili tudi ob Zloti Lipi, pri Tarnopolu in v Voliniji. Splošno se opaža, kakor zatrjujejo vojni poročevalci, da so ruske čete izgubile veselje do napadanja.

Na rumunskem bojišču je nastopila doba velikih povodnj, radi tega bojna podvzetja večinoma mirujejo.

Na francoskem bojišču hudi boji v Flandriji, na črti Arras—Bapaume, v Šampanji pa južno od mesta Ripont kjer se Francozi pripravljajo na nove velike napade. Na ostalem delu fronte hudi artilerijski boji in boji zrakoplovcov. Vrhovni poveljnik angleških čet na francoskem bojišču, maršal Haig, namerava odstopiti, ker ne dobiva zadostnih ojačenj in zahtevanih vojaških potrebščin.

Na macedonskem bojišču so bili napadi francoskih čet severno od Bitolja zadnje dni odbiti, istotako sunki močnih francoskih oddelkov med jezeroma Ohrida in Prespa. Ob Crni in Strumi artilerijski boji.

Na turških bojiščih precej živahno gibanje. Angleška uradna poročila pravijo, da so izgubili Turki v bitki dne 27. marca južno od mesta Gaza ob reki Vadi-Gaza na egiptovskem bojišču 8000 mož padlih in 950 vjetih, dočim so iznašale angleške izgube samo 400 mož; turška uradna poročila pa pravijo, da so bili Angleži poraženi ter da so izgubili 4000 mož, dočim so znašale turške izgube samo 200 mož. — Na kavkaškem bojišču živahni spopadi poizvedovalnih čet. — V Mezopotamiji se pripravljajo Angleži na nove napade v smeri proti Samari ob reki Tigris. — Na ostalih frontah nič pomembnega.

Tedenske novice.

Blagoslovljene velikonočne praznike želimo vsem, ki bodo čitali te vrstice. Mogoče, da so vendar le zadnji velikonočni prazniki v tej svetovni vojski. Gotovo je, da se od merodajnih strani vse stori, kar bi nam kmalu pripravilo mir. Toda za mir je treba, kakor za vojsko, dveh, ki ga skleneta. Upa se, da so sedanji ruski vladni krogi vendar le bolj naklonjeni miru kakor prejšnj. Seveda pripravljani še moramo biti na vse, tudi na nadaljevanje vojske, če se nasprotniki nočejo miru.

Sveti obred umivanja nog so prevz. gospod knezoškof danes na Veliki četrtek izvršili pri dvanajstih starčkih, katerih imena so: Matija Kašan (88 let star), Matija Eilec 84, Stefan Merkun 82, Ignac Hufter 82, Leopold Hönigman 82, Janez Kramberger 81, Matija Gorjanc 81, Pavel Kovač 80, Janez Zehner 79, Feliks Graber 79, Jakob Mahajnc 79, Jožef Knuplež 77. Skupna starost teh „apostolov“ znaša 974 let. — V mariborski stolnici se bodo od četrta naprej vršili cerkveni obredi po sledečem redu: na Veliki petek popoldne ob 5. uri zadnja postna pridiga, nato križev pot in litanije Kristusovega trpljenja v kapeli sv. groba; na Veliko Soboto ob 8. uri zjutraj blagoslovljenje ognja in krstne vode, nato sv. maša. Vstajenje se vrši ob 6. uri zvečer z običajno procesijo in zahvalno pesmijo. Na Velikonočno nedeljo ob 6. uri zjutraj tiha sv. maša, nato blagoslovljenje kruha, ob 7. uri sv. maša z blagoslovom, ob 10. uri vhod prevz. g. knezoškofa, nato pridiga, po isti pontifikalna sv. maša s podelitvijo apostolskega blagoslova. Popoldne ob 4. uri pridiga in slovesne večernice.

Sv. Oče za naše vjetnike. Sv. Oče je odredil, da se avstrijskim vjetnikom v Italiji pošlje velikonočnih darov. Ob Veliki noči mora dobiti vsak zavojček kot darilo sv. Očeta. V zavojčkih se bo nahajal tobak, smodke, cigarete, južno sadje, pecivo, meso in steklenica vina itd. Sv. Oče je tudi naročil duhovnikom, naj vse storijo, da bodo mogli vjetniki zadostiti svoji velikonočni verski dolžnosti.

Vojni kurat imenovan za škofa. Za katoliškega škofa v ogrski škofiji Szamos-Ujvar je bil imenovan vojni kurat F. Hossu. Imenovani je dosedaj opravljal službo vojnega kurata na fronti.

Slovenska služba božja v sekovski škofiji. V Gradcu je dovoljeno, da se v cerkvi usmiljenih bratov vrši vsak mesec vsaj enkrat služba božja za Slovence. V Cmureku se je tudi do časa, ko je umrl župnik č. g. Lopič, vršila v postu služba božja za Slovence emureške in okoliških župnij, ki jih je gotovo nad 1000. Kljub prošnjam se še do danes ni ustreglo goreči želji emureških Slovencev.

Slovenske šole v Mariboru in v Gradcu. Laški begunci imajo v Celju, v Vagni, v Gradcu in po drugih mestih šole z italijanskim učnim jezikom. Za stotine slovenskih otrok v Mariboru in Gradcu pa še dosedaj ni ustanovljena ne ena ljudska šola s slovenskim učnim jezikom. Ali smo Slovenci manj vredni kot Italijani?

Tisočletnica kronanja prvega hrvatskega kralja. Leta 1925 bo preteklo 1000 let, odkar je bil na duvanjskem polju v nekoč velikem mestu Delminiumu, sedaj Duvnu, kronan prvi hrvatski kralj Tomislav. Da se ta tisočletnica kolikor mogoče slovesno proslavi, se je v ta namen ustanovilo društvo, ki zbira prispevke za sezidanje „Spominske cerkve s hospicijem.“ Pokroviteljstvo nad tem društvom je prevzel zagrebški nadškof dr. Ante Bauer.

Odlikovanje. Nadvojvoda Franc Salvator je podelil častno svetinjo avstrijskega Rdečega križa II. vrste poddesetniku Francu Prelog od našega mariborskega strelskega bataljona. — Sodni kancelist Leo Terstenjak iz Brda, ki služi kot narednik pri č. kr. črnovojniškem pešpolku št. 27, je bil v priznanju odličnega službovanja med časom vojne odlikovan s srebrnim zaslužnim križcem s krono na traku hrabrostne svetinje.

Na fronti dobil 27 ran. Iz bojišča se nam piše: V začetku sedme italijanske ofenzive je dobil pešec našega slavnega domačega pešpolka št. 87, Michael Blaušteiner, doma ob Sv. Jurija ob južni žel., od italijanske mine 27 ran. Bil je od početka vojne v Galiciji, pozneje pa na italijanskem bojišču. Med tem časom je preстал tudi marsikatero vročo borbo, a do dne 12. septembra 1916 ni bil še nič ranjen. Ta dan pa ga je prav pošteno oplazila italijanska mina, ravno ko je legel k počitku v svojem kritju. Zdaj se zdravi v radgonski rezervni bolnišnici in voljno prenaša težke bolečine. Sedaj se že precej boljše počuti. Omenjeni ima tudi tri brate v vojni, ki so še dosej vsi zdravi.

Zvišanje vzdrževalnine za svojece v vojake poklicanih — zvišana. Izšla je cesarska naredba, katera vsebuje spremembe, oziroma dopolnila nekaterih določb o državni vzdrževalnini ali vojaški podpori za svojece v vojake poklicanih. V bodoče se zviša vzdrževalnina za žene v vojake poklicanih za 10 do 25%, v kolikor namreč morebitni postranski dohodki žen ne presega gotove višine. Zvišanje vzdrževalnine ima namreč namen, da se olajša preživljanje žen in otrok v vojake poklicanih ter prepreči, da bi žene opravljale take postranske posle ali službe, ki bi jih odtegovale vzgoji otrok in domačemu gospodinjstvu. Nadalje ima zvišanje vzdrževalnine namen, da se olajša življenje, oziroma preživljanje onim družinam, ki stanujejo v krajih, kjer je posebna draginja živila, in kjer morajo stanovati v najetih stanovanjih, zlasti v mestih in industrijskih krajih. Za stranke, ki stanujejo v najetih stanovanjih, se je zvišala vzdrževalnina za otroke pod 8 let, ki je dosedaj znašala samo del navadnega vzdrževalnega prispevka, na navadno izmero, torej za vse otroke brez razlike starosti. Takim družinam se bo torej morala v bodoče odmerjati enotna vzdrževalnina, t. j. enofen prehranjevalni in najemniški prispevek. Pri družinah pa, ki ne stanujejo v najetih stanovanjih, torej pri družinah, ki bivajo v lastnih hišah, kakor je to večinoma na deželi in so le v manjši meri prizadete vsled draginje, se v tem oziru ni ničesar spremenilo in se bo tudi v bodoče glede odmere vzdrževalnine delala razlika med otroci, ki so stari pod 8 in otroci, ki so stari nad 8 let. Končno pridejo glede zvišanja vzdrževalnine v poštev oni svojeci kakega vpoklicanega, in sicer izmed otrok tisti, ki so že dopolnili 8. leto, kakor tudi otroci, ki še nimajo 8 let, ki sicer stanujejo v lastni hiši, ki pa morajo od dolgov, vknjiženih na hiši, plačevati tako visoke obresti, da te obresti dosegajo višino v kraju običajne najemnine za stanovanje. S to določbo se vstrezno zlasti lastnikom malih domov. To zvišanje vzdrževalnin bo znašalo na leto približno 500 milijonov K. — Pripomnimo, da se nam zdí ta svota veliko prenzka, ako naj bi bilo bistveno pomagano tolikim milijonom ljudi, ki so izključno navezani na državno vzdrževalnino.

Veliki požar na Murskem polju. Od Sv. Križa na Murskem polju se nam poroča, da je dne 2. aprila pogorela vas Boreci. 19 poslopj je postalo žrtve požara. Požrtvovalnemu nastopu domačinov, sedov, vojaštva in vojnih vjetnikov se je posrečilo, da se je požar v treh urah udušil in se je rešila križevska opekarna, škoda je ogromna.

Požar v Ptuj. Dne 2. aprila je v Ptuj izbruhnil v podstrešju tamošnjega nemškega Dijaškega doma ogenj. Celó strešje je zgorelo.

Zasebni poštni zavoji vojakom na bojišče. Poštno ravnateljstvo za Štajersko razglašá, da je zopet dovoljeno pošiljati vojakom na bojišča zasebne pošne zavoje na vojne pošte št. 238, 342, 345, 347 in 622. Ustavljeno pa je na vojno-poštni urad št. 616.

Oproščeni črnovojniki se morajo zglasti. Te dni se je razglasilo, da se morajo oproščeni črnovojniki vseh letnikov zglasti od 10. do 22. aprila pri svoji občini in prinesiti svoje listine (oprostilni izkaz, črnovojniško izkaznico itd.) seboj. Občinski urad mora dati vsakemu oproščencu potrdilo, da se je zglastil. Od zglastitve so izvzeti železničarji in mornarji, osebe, ki delajo v tovarnah in delavnicah za armado, v rudokopih in enakih podjetjih. Kdor se do 22. aprila ne zglasti, bo za 30. aprila pozvan v vojaško službo. Zglastiti se morajo tudi oproščeni župa-

ni, tajniki itd. Politična oblastva bodo morala vojaški oblasti poročati, ali se naj ostanejo oproščena posameznih oseb naprej v veljavi, ali se jih naj vpokliče. Mogoče celo je, da se bo za oproščence vršilo prebiranje. Kdor bo sposoben za službo na fronti, bo vpoklican, drugi pa bodo še naprej oproščeni.

Vpoklic črnovojniških zavezancev (Korov 1891 do 1872. Avstrijski in ogrski črnovojniški zavezanci letnikov 1891 do vštete letnika 1872, ki so bili pri zadnjih prebiranjih spoznani za sposobne za vojaško službo, so vpoklicani k vojakom v sledečih rokih: Rojeni v letih 1891 do 1878 dne 16. aprila 1917 in rojeni v letih 1877 do 1872 dne 2. maja 1917. Črnovojniški zavezanci, ki bodo po teh rokih pri naknadnih prebiranjih potrjeni v vojake, morajo v 48 urah nastopiti vojaško službo.

Trafika se odda. Tobačna trafika v Mariboru v Viktringhofovi ulici št. 10 se odda. Vadij znaša 200 K. Ponudbe je treba vložiti pri načelniku c. kr. okrajnega finančnega ravnateljstva v Mariboru do 14. aprila t. l.

20 milijonov kron čistega dobička! Tovarna za izdelovanje topov Skoda v Plznu na Češkem izkazuje v preteklem poslovnem letu 20 milijonov kron čistega dobička in bo razdeljevala dividendo v izmeri 56 K. V lanskem letu je izkazala blizu 10 milijonov kron čistega dobička.

Ponedeljkova „Straža“ zaradi praznikov izide samo v tem slučaju v torek, ako se kaj posebno važnega zgodi.

Gospodarske novice.

Uporaba mleka. Kakor izvemo, je cesarska namestnija, sklicujoč se na odlok c. kr. prehranjevalnega ministrstva na Dunaju z dne 8. januarja 1916, dne 3. marca poslala okrajnim glavarstvom odlok, da se mora z mlekom kolikor mogoče štediti. Po tem namestniškem naročilu bo smelo prebivalstvo odslej uživati mleko samo v sledečih množinah: otroci do 1 leta 1 liter mleka na dan, otroci od 1—2 let $\frac{1}{2}$ l, otroci od 2—6 let $\frac{1}{4}$ l, osebe, stare nad 70 let $\frac{1}{4}$ l. Bolehne in bolne osebe smejo rabiti toliko mleka, kolikor ga predpiše zdravnik, vendar v nobenem slučaju ne več kot 1 l na dan. Vse druge osebe smejo na dan zavžiti samo eno osminko litra mleka. Okrajna glavarstva morajo sedaj na podlagi te namestniške odredbe vse potrebno ukreniti. Upamo, da bodo politične oblasti to odredbo razlagale tako, da ljudstvo v kmetijskih občinah ne bo prehudo prizadeto. Saj je vendar splošno znano, da je mleko marsikateri viničarski in drugi družini na kmetih, zdaj ko se je žito do skrajnosti odvezlo, skoro edina hrana.

Zamenjana moka. Iz rogaškega okraja se nam piše: V neko trgovino je prišla znana gospa po moko. Ravno takrat pa pride tudi neka deklica po moko. Deklica vpraša: „Ali imate kaj bele moke?“ — „Nič ni bele moke, samo koruzno imamo.“ Dobila je 4 kg koruzne moke. Ko je prinesla moko domov, se pa mati ni malo začudila, ko je zagledala belo fino moko. Pomotoma sta si odjemalki v trgovini moko zamenjali, tako da je dobila deklica tisto moko, ki je bila odločena za gospo, a gospa je pa vzela ostalo moko, ki je bila namenjena za deklico. Bela moka bo služila ubogi družini kot priboljšek za praznike, gospej pa koruzna. Ali je to prav, da dobijo eni samo belo, a drugi pa samo koruzno moko? Dostavek: Poročajte to z imeni državnemu pravdnikstvu v Mariboru.

Vojaški delavski oddelki in vprežni konji. Kdor rabi za spomladansko delo na polju in v vinogradih vojaških delavcev in konj, naj se takoj obrne na žetvenega komisarja pri okrajnem glavarstvu. Za mariborski okraj sprejema te prošnje žetveni komisar g. R. Petrovan. Vojaška uprava dovoljuje za enega posestnika letos vojaške skupine 5 mož in sicer za dobo 14 dni do treh tednov. Posestnik mora dati vojaštvu hrano, v denarju mu ni treba nič plačati. Vojaki pa dobijo od vojaške uprave za plačo znesek, ki bi ga posestnik dobil od vojaštva kot plačo za hrano. Konjem mora posestnik preskrbeti krmo. Ta pravila veljajo za mariborski okraj; kako so se žetveni komisarji pogodili z vojaško upravo v drugih okrajih, nam ni znano. Dobro bi bilo, da nam to naznanijo.

Novo odredbe glede mletja žita. Vlada je odredila, da morajo mlinarji odslej izmleti iz vsakovrstnega žita najmanj 90%, to se pravi, da se morajo

odslej otrobi še bolj drobno izmleti, da se tako dobi več moke za človeški živež. Za razprašenje sme mlinar od 1. aprila naprej računati pri vseh vrstah žita, tudi pri koruzi, samo 4%. Ako torej daš 100 kg zrnja v mlin, ti mora mlinar dati 90 kg moke in 6 kg otrobov; 4 kg pa se računa za razprašenje. Ko plačilo sme mlinar zahtevati od 100 kg pšenice, ječmena ali koruze 3 K, od rži pa samo 2 K 70 v. Če dobi kdo manj moke ali otrobov, kakor je določeno, in če mu mlinar za zmletje več računa, se lahko vsak takoj pritoži na okrajno glavarstvo. Najbolje pa je, da se že pri mlinu prepriča, ali mu je mlinar dal dovolj moke ali ne.

Zopetna oddaja ovs. Cesarska namestnija je z odlokom z dne 28. marca zaukazala okrajnim glavarstvom, da morajo takoj od posestnikov zahtevati desetino od ovs, ki je določen za seme. Komur se je n. pr. pri zadnjem rekviriranju pustilo 200 kg ovs za seme, ga bo moral oddati sedaj še 20 kg. Od ovs in ječmena, ki se je pustil posestniku za konje ali krmo drugi živini, se ga bo moralo oddati še 50%. Če ima n. pr. posestnik 2 konja in se mu je pustilo za oba 300 kg ovs, bo moral sedaj od tega oddati 150 kg. Če se je komu pustilo za krmo drugi živini 40 kg ječmena, bo moral sedaj oddati še 20 kg. Količin pod 10 kg ni treba oddajati. Za sedanjo oddajo ne bo novega popisovanja, ampak se bo vzelo kot podlago številke zadnjega popisovanja. Kdor je oves ali ječmen že posejal, je seveda srečno ušel tej naredbi. Namestnija je okrajnim glavarstvom naročila, da morajo odbiti vse prošnje za oprostitev oddaje.

Kaj naj sejemo? Mnogi se zanašajo, da še bodo dobili ves krompir, kolikor ga potrebujejo za sajenje. Naši poslanci, ki so pretekli teden o tem govorili in posredovali na dobro poučenih mestih, nam zatrjujejo, da bo le malo semenskega krompirja na razpolago. Štajerska bi ga potrebovala do 800 vagonov, a bo ga težko dobila do 200 vagonov. Zato je v interesu posameznikov in splošnosti, da mislimo na drugo uporabo zemlje, da sejemo ječmen, oves, fižol, peso, repo itd. ter se preskrbimo s potrebnimi semeni.

Najvišje cene za smrekovo skorjo. Izšla je nova cesarska naredba, ki določa, da mora vsak tovarnar za izdelovanje usnja naznaniti do dne 15. aprila t. l. osrednji družbi za kože in usnje na Dunaju, katero množino smrekove in hrastove skorje potrebuje na leto ter koliko znašajo njegove zaloge smrekove ali hrastove skorje. Vsak, kdor ima smrekovo ali hrastovo skorjo na prodaj, naj jo ponudi omenjeni dunajski družbi dne 31. maja in nadalje zadnjega dne vsakega meseca in sicer za slučaj, ako svojih zalog še ni poprej prodal. Smrekova ali hrastova skorja se bo smela prodajati samo imenovani dunajski družbi ali pa takim trgovcem, ki so že leta 1915 imeli obrtno pravico nakupovati in prodajati smrekovo skorjo. Trgovci s smrekovo skorjo ne smejo osrednji družbi za kože in usnje na Dunaju, najvišje cene za smrekovo skorjo, ki so bile po ministrski odredbi z dne 24. septembra 1915 določene in sicer za skorjo v celih kosih 30 K, za zdrobljeno ali zmlačeno skorjo pa 36 K za 100 K, so sedaj znižane za 6 K pri meterskem stotu. Torej stanje sedaj 100 kg nezmlačene skorje 24 K, zmlačene pa 30 K. Z kupne pogodbe, glede dobave smrekove skorje, sklenjene pred sedanjo cesarsko naredbo, še pa ostanejo v veljavi stare najvišje cene. — Ker se bo v tostranski državni polovici do 1. julija 1918 porabilo 6000 vagonov smrekove skorje, bo treba posekati 24 milijona kubičnih metrov smrekovega drevja. Iz tega vzroka bo za sekanje smrekovega drevja oproščeno od vojaške službe večje število gozdarskega osebja in delavcev.

V poletnih mesecih nič petroleja. Pred dnevi je imelo svetovalstvo za porazdeljevanje petroleja v trgovinskem ministrstvu sejo, v kateri je poročal zastopnik trgovinskega ministrstva, da namerava vlada v poletnih mesecih ustaviti oddajo petroleja in bodo v poletnih mesecih dobivala petrolej samo tista podjetja, v katerih se izdelujejo razne potrebščine za armado. Političnim oblastim se bo dala na razpolago skromna množina petroleja, da se bo moglo zadostiti gotovim javnim neodklonljivim interesom. Svetovalstvo je nato predlagalo, da bi naj trgovinsko ministrstvo z ozirom na to, ker se v poletnih mesecih ne bo dobival petrolej, poskrbelo, da dobi nevojaško prebivalstvo vsaj nadomestilo za petrolej in sicer zadostno množino sveč ter da vzame vlada pod svojo nadzorstvo promet s svečami in določi cene za sveče.

Cene za les. Zveza avstrijskih lesnih trgovin na Dunaju je sklenila do preklica sledeče lesne cene, ki so veljavne za kubični meter: Hlodi (borov, jelov, smrekov les) kubični meter po 50—68 K, hlodi (bukov, hrastov les) 100—128 K, debele deske (hrastov, bukov les) 200—250 K, za ostale vrste lesa, kot za les za rudnike itd. so ostale cene nespremenljive, ker je bilo zelo malo blaga na ponudbo. Ne samo po mehke, ampak tudi po trdem lesu je popraševanje zelo živahno.

Hmelj. Na hmeljskem trgu v Žatecu padajo za stalno cene za tuj hmelj. Tudi v preteklem tednu so padle za 10 K pri 50 kg in so v tem letu padle za 45 K. Popraševanje po tujem hmelju je bilo mlenkostono in so se gibale cene med 90 in 110 K za 50 kilogramov.

Postopanje proti skrivalcem živil. Cesarska naredba proti dražilec določa v § 55, da kazensko postopanje radi prejšnjega protizakonitega zatajevanja potrebščin pred 15. aprilom t. l. ni dovoljeno proti tistemu, kdor sedaj takoj v smislu nove cesarske naredbe natančno navede svoje zaloge.

Kotlov za vodo v kuhinjah ni treba oddati. — Centralna rekvizicijska komisija za oddajo kovin na Dunaju naznanja, da ni treba oddati v vojaške namene kuhinjskih kotlov za vodo, ako je samo sprednja stran kotla iz bakra, ostali dela so pa iz pocinjene železne pločevine.

Vprašanja in odgovori.

Zavoljo cen za praseta. Od Gornje Sv. Kungote se nam piše: Kake so sedaj veljavne cene za plemeno živino in za praseta? — **Odgovor:** Za plemeno živino so še v veljavi najvišje cene, ki jih je določila cesarska namestnija z odlokom dne 29. avgusta 1916. Cene veljajo za 1 kg žive teže pri hlevu lastnika živine ali pa pri najbližji tehtnici. Dobri vprežni volvi do 3 K 50 v, močno breje plemene krave in telice 3 K 20 v do 3 K 40 v, krave z novim mlekom 3 K 20 v do 3 K 50 v, mlada plemena živina pod 2 letoma 3 K 20 v do 3 K 50 v. — Glede prodaje prascev pa veljajo splošno sledeča določila: Prasci-dojniki (oddojki), ki se odstavijo od prasice, stari 5—6 tednov, se smatrajo kot godni za oddajo. Nekdaj so se taki prasci prodajali po 4—10 K 1 komad. Danes pa, ko se je cena svinjam precej zvišala in je pomanjkanje svinj ponekod zelo občutno, so se tudi cene za odstavljene prasce dvignile.

Za svinje pod 60 kg ni določenih najvišjih cen, in se torej lahko prosto prodajajo, seveda se ne sme tu prekoračiti cene, ki jo razsoden človek z ozirom na kakovost in težo živali spozna za primerno, kajti če bi se prasci prodajali res predrago, lahko prodajalec kljub temu, da ni najvišjih cen za prasce, pride pred sodnijo radi draženja. Uradno določenih najvišjih cen pa ni. Cene so določene le za prasce, katere se mora vsled kake kužne bolezni zaklati in sicer za deželno pleme 3 K 85 v 1 kg in za žlahtno pleme 4 K 65 v. Tako odškodnino plačuje dežela in država. To pa ni nikaka podlaga za cene plemenskim prascem, ker se tudi za veliko (okuženo) živino plačuje odškodnina, ki niti od daleč ne odgovarja današnjim živinskim cenam. Tudi za starejše plemene svinje niso določene najvišje cene.

Zavoljo podpore. Prosim, blagovolite mi razjasniti, ali ima mo'ca mati pravico do vzdrževalnine. Rojen sem leta 1895 in sem sin malega kmeta. Ves čas pred vojno sem bil doma in sem pomagal pri delu. Za mojo nadomestitev morajo imeti sedaj 2 ruska vjetnika. Kakor mi je znano, so mati že prosili za podporo. A na okrajnem glavarstvu so jim odgovorili, da bi v slučaju, ako dobijo mati za me podporo, bila znižana vzdrževalnina pri očetu. Prosim pojasnila. — **Odgovor:** Po postavi z dne 26. decembra 1912 svojci vojakov, ki so po postavi dolžni še aktivno služiti, ne dobijo vzdrževalnine. Ko poteče doba Vašega aktivnega službovanja, naj mati takoj vložijo prošnjo. — **Vprašanje:** Posestnica iz občine Fečah pri Lučanah nas vpraša: Imam 4 otroke. Moj mož se nahaja že od začetka vojske na bojišču. Za otroke sama zelo težko skrbim. Prošnja za podporo pa mi vedno odklonijo, ker imam srednje posestvo. Ali res nimam pravice do podpore? — **Odgovor:** Po določenih postavah z dne 26. decembra 1912 imate pravico zahtevati vzdrževalnino za se in za otroke. Podpora za vsako nad 8 let staro osebo znaša na dan 77 v, za otroke pod 8 let pa polovico manj, t. j. 38% v. Napravite torej pri občini novo prošnjo. Priložite tiskovini še pismeno prošnjo, v kateri v lepi obliki izpodbite vzroke odklonitve in prosite, da se prvotni sklep razveljavi ter se uvede novo postopanje. Ako pa Vam vzdrževalna komisija tudi tokrat ne ustreže, pa se obrnite na okrajni pomožni odbor pri okrajni sodnji in če tam nič ne izda, pa pišite na deželni pomožni odbor za družine vpoklicanih pri cesarski namestniji v Graecu.

Zavoljo dopusta. Žena iz ptujskega okraja piše: Doma sem v hribih, kjer je težka zemlja za obdelati in še težja nošnja v hrib. Pri nas se nič ne vozi, ampak samo nosi in le z motiko koplje. Sama sem s sedmero otrok na posestvu, ki obsega 12 oravlov. Najstarejša hči je stara 6 let. Moj mož je pri vojakih že čez 1 leto. Celi ta čas še ni bil na dopustu. Nobena prošnja ne pomaga. Največ gospodarskih skrbi potrebuje vinograd, ki je velik 2 orala. Vse delo je še bilo o pravem času opravljeno, ampak sedaj ne vem, kaj početi. Ko je zadnji čas snežilo in deževalo (dne 23.—25. marca) so nastali veliki zemeljski plazovi. Dela je sedaj čez mero. Nesreča je tem hujša, ker smo navezani sami na svoje pridelke in ker moramo plačevati ogromne davke. Prosim Vas, svetujte mi, kako dobiti moža na dopust, da se plazovi vsaj nekoliko popravijo. Mož je v službi pri oddelku, kjer oskrbujejo boleha konje in

sicer v Ljubnem pri Celju. Odgovor: Napravite takoj prošnjo za dopust in navedite vse razloge, ki jih navajate tukaj. Prošnjo naslovite na poveljstvo oddelka, kjer služi mož. Župana prosite, da jo potrdi in priporoča. Dobro bi bilo, ako bi vam tudi okrajno glavarstvo potrdilo prošnjo. Ko je prošnja potrjena, jo pošljite možu, da jo predloži pri raportu. To je najkrajša pot, da se dobi dopust. — Isto velja tudi vprašalcem iz Središča in Dravinjske doline.

Zavoljo razdelitve sladkorja. Od Sv. Jurija ob Ščavnici se nam piše: V naši župniji imamo trgovino, katera nam noče dati več nego ¼ kg sladkorja na eno karto. Tudi odrezkov od kart za mesec marec nam ne vrne. Ali ostane odvišni sladkor trgovini, ne vemo. — **Odgovor:** Ker razdelitev sladkorja ni za celo Štajersko enako urejena, je najbolje, da vprašate pri okrajnem glavarstvu v Ljutomeru, ali Vaša trgovina prav ravna ali ne. Ker skoro povsod na Štajerskem dobijo sedaj okrajna glavarstva, ki se le količkaj pobrigajo za prehrano prebivalstva, dovolj sladkorja, tako da se mora za vse karte dobiti ves sladkor, se čudimo, da bi ravno ljutomerski okraj delal izjemo. Ako na okrajnem glavarstvu ne dobite povoljnega odgovora, pritožite se na cesarske namestnike.

Zavoljo moke. Iz slovenjgraškega okraja nam pišejo: Moja družina šteje 7 glav. Kart dobim 16. Na vsako karto dobim le 1 kg 40 dkg moke. Radi tega trpimo veliko pomanjkanje. Jaz sem že popolnoma oslabil in sem se vsled tega že dvakrat pritožil na okrajno glavarstvo v Slovenjgradu, a nisem nič opravil. Svojege lastnega zemljišča tudi nimam in moram vsled tega vse kupiti. Otroci so že tako oslajeni, da fant, kateri je poprej že hodil eno leto v šolo, ne more sedaj več v šolo, ker je postal vsled pomanjkanja bolan in sedaj ne more nič več iz svoje postelje. Bojim se, da bi mi še drugi otroci zboleli vsled tega. — **Odgovor:** Okrajna glavarstva so odredila, da se mora na vsako karto dati vsaj 2 kg moke. Ako vam glavarstvo ne preskrbi dovolj moke, pa se obrnite naravnost na cesarskega namestnika grofa Claryja v Gradcu in mu pojasnite celo svojo zadevo.

Zavoljo domovinske pravice. Naša občina je pozvala trško občino Eggenberg pri Gradcu, da naj sprejme neko 70letno žensko, katera je pristojna v našo občino, a prebiva že nepretrgoma čez 20 let v Eggenbergu, v svojo domovinsko zavezo. Dasiravno smo poslali občini poziv s priporočenim pismom in smo ga dobro utemeljili, ne dobimo od egenberske občine v tem oziru nikakega odgovora, pač pa zahteva dotična občina, da moramo ženski dati podporo za ubožce, dasiravno jo dosedaj nismo podpirali. Mariborsko okrajno glavarstvo smo že prosili, naj podreaga pri višji politični oblasti, da se občino Eggenberg prisili k sprejemu dotične ženske v občinsko zavezo. Dosedaj še nismo dobili povoljnega odgovora. Kaj nam je storiti? — **Odgovor:** Pišite naravnost okrajnemu glavarju, kaj je z dotično zadevo. Pojasnite mu celo stvar in ga prosite, da predloži cel spis cesarski namestniki, katera bo prisilila občino Eggenberg, da sprejme dotično osebo v domovinsko zavezo. Ako pa občina odkloni Vašo prošnjo, pa imate pravico, da vložite priziv na cesarsko namestništvo.

Razne novice.

Na Gornjem Štajerskem plešejo. Dne 25. marca se je v Mürzusehlagu na Gornjem Štajerskem 41letni črnovojnik-delavec Lenart Konrad zgrudil med plesom mrtov na tla.

Tegetthoffove rokavice. Slavni admiral je očital nekega viharnega dne mlademu častniku na ladji, da nima čistih rokavic. Častnik se je izgovarjal, da ni hotel mučiti ob takem vremenu svojega sluga s pranjem rokavic. Admiral Tegetthoff je vzel iz žepa lepo bele rokavice in jih je podal mlademu častniku z besedami: „Vzemite ta čas — opral sem jih sam.“

Gospodar. Stara indijska bajka pripoveduje: Mlad mož je prišel k svojemu očetu in vprašal: „Kdo je gospodar v hiši, žena ali mož?“ — Oče se je nasmešnil in je izročil sinu voz, dva konja in sto piščancev, rekoč mu: „Pojdi, moj sin, po svetu, ustavi se, kjerkoli vidiš zakonsko dvojico, in vprašaj, kdo je pri njih gospodar. Ako je žena, ji daj pišče, ako je mož, mu daj konja!“ — Mladi mož se ni vozil dolgo in ni izpraševal dosti, pa je bil že ob 99 piščet. Z zadnjim piščetom se pripelje pred kmetijo v samoti in vprašuje po navadi, držec že pišče v roki. A kmet se odreže ponosno: „Gospodar v hiši sem jaz, to je vendar jasno.“ — Mladi mož je rahlo dvomil: „Mi dokažeš?“ — „No, seveda“, je trdil samozavestni kmet in je poklical ženo, ki je pritrčila vneta, da je mož gospodar v hiši. — „Zares?“ se je začudil mladi mož. „Izberi si konja, ti očini, srečni!“ — In kmet si je izbral rjavca. — „Vzemi ga!“ mu je vtil mladi mož in kmet je hitel izprezati konja. A žena je premotrila oba konja in je poklicala kmeta v stran. Ko sta se nekaj časa polglasno pogovarjala, je rekel kmet: „Bom pa le rajši vzel belca.“ — Naš mladi mož se je razjezil: „Tudi ti si ženski hlapec. Povsod gospodarji žena, skrito ali očito. Pišče je za žensko, za moža je konj, a kje je mož?“ Dal je zadnje pišče in se vrnil s konji k očetu.

Najnovejša poročila

Iz uradnih poročil.

Ob Stohodu v Voliniji so naši dne 3. aprila zavzeli rusko mostišče Tobol in odvzeli Rusom veliko plena. Artilerijski boj postaja na ruski fronti živahnejši.

Na francoskem bojišču zahodno od kraja St. Quentin med Sommo in Oiso Francozi nadaljujejo svoje poizvedovalne napade. S krvavimi žrtvami so odkupili tla, katera so jim Nemci korakoma prepustili.

Domobranci — e kr strelec.

Dunaj, 4. aprila.

C. kr. domobranske čete se bodo odslej imenovale „c. kr. strelec.“

Vojška med Ameriko in Nemčijo.

Vašington, 3. aprila.

Severoameriški senatni odsek za zunanje zadeve je pritrtil vladni resoluciji, katera izjavlja, da se **Združene države že dejanski nahajajo v vojnem stanju z Nemčijo.**

Wilson zahteva, da Nemčija sprejme četveresporazumove mirovne pogoje.

Wilson je dne 2. aprila v severoameriškem kongresu med drugim izjavil, da hoče Severna Amerika svoja pomožna sredstva tako uporabiti, da bo Nemčija prisiljena, sprejeti pogoje za končanje vojske.

Rusija kliče Ameriko na pomoč.

Kakor poroča ruski list „Biršijeva Vjedomosti“, je ruski zunanji minister Miljukov brzojavil Wilsonu: „Združene države se naj kolikor mogoče hitro udeležijo vojske, ker bi to bilo v vojaškem in v drugih ozirih velike važnosti.“

Tožba proti vojnim oderuhom.

Skoraj vse banke, torej denarni zavodi, so si v vojski ustanovili blagovne oddelke, da lahko delajo dobičke z blagovnim trgovanjem. Tako tudi depozitna (hranilna) banka na Dunaju. Vojno ministrstvo je tej banki izročilo dobavo piva za armado. Banka je naredila pri tem dobiček čez 1 milijon K. Dunajsko državno pravdnništvo, ko je to izvedelo, je bilo pogumno dovolj, da je dvignilo tožbo proti voditeljem in uradnikom banke. Kot priče so v procesu nastopili tudi vojni minister Krobotin, finančni minister Špicmiller in justični minister Senk. Justični minister je odložil prej svoje ministrstvo, predno je šel pričat. Proces je vzbudil velikansko zanimanje, ker nam je pokazal, s kako lahkoto in brezvestnostjo si veliki kapital kopiči svoje premoženje. Državni pravdnik je neustrašeno in krasno bičal slabe strani sedanjega gospodarskega življenja. Rekel je: Vojni oderuh ni nič boljši, kakor vlomilec, cestni ropar in domovinski izdajalec, kajti tudi oderuh dela le za naše sovražnike. Vsa javnost je zadovoljna, da je dunajsko državno pravdnništvo poseglo enkrat tudi v kroge visokostojecih oderuhov. Razsodba se je razglasila večera, v sredo, dopoldne.

Razsodba je taka-le: Ravnatelj depozitne banke dr. Kranz je bil obsojen na 9 mesecev ostrega zapora in na 20.000 K denarne globe, njegovi pomagači dr. Freund na 9 mesecev strogega zapora in na 15.000 K denarne globe, Eisig Rubel na 3 mesece strogega zapora in na 10.000 K denarne globe in Felix na 6 mesecev strogega zapora in na 20.000 K denarne globe.

Ko je bila razsodba proti dr. Kranzu razglašena, je ponudil njegov zagovornik sodišču pol milijona kron varščine (kavojje), da dr. Kranz ne bode pobegnil ter da ga sodišče ne vtakne takoj v zapor, ker je priglašen ugovor. Sodišče se je pa izreklo, da sme ostati dr. Kranz do rešitve priglašene ugovora le tedaj na prostem, če položi varščino (kavojje) v znesku 1 milijona kron. Dr. Kranzevi pooblaščenici so izjavili, da se bo od sodišča zahtevana varščina ob 2 uri popoldne položila.

Mesto Brežice se na novo zgradi.

V Brežice je nedavno dospelo 200 vojakov in sicer zidarjev, tesarjev, opekarjev, kovačev, kjučavničarjev in težakov, da začnejo popravljati in graditi po potresu porušene in poškodovane hiše v Brežicah. Dosedaj se je nabralo za Brežice 100.000 K.

Dopisi

Maribor. Dosedanje karte za mleko veljajo samo do danes, dne 5. aprila. Nove karte za mleko se izdajajo danes in naslednje dni dopoldne od 9.—10. ure v uradu za izdajo krušnih kart Elizabetna cesta št. 14. Stranke morajo prinesiti družinski seznam in krstne listke otrok. Ker se je izredno mnogo krav rekviriralo, je nastalo pomanjkanje mleka tako veliko, da odbor, ki razdeljuje mleko, dobi sedaj na dan namesto 1000, samo 400 l mleka.

Maribor. C. kr. okrajno glavarstvo nam piše: Vstop na železniški hodnik mariborskega glavnega in koroškega kolodvora je dovoljen brezizjemno samo potujočim civilnim osebam, ki imajo vozne liste in redne potne listine in sicer tik pred odhodom vlaka. Potniki civilnega stanu morajo, ne da bi se na železniškem hodniku mudili, zapustiti kolodvor skozi za civilne osebe določeni izhod, kjer se vrši pregledovanje potnih listin. Kdor nasprotno ravna, se kaznuje po cesarskem ukazu z dne 20. aprila 1854, drž. zak. št. 96. Okrajno glavarstvo ne izdaja več dovolilnic za vstop na železniški hodnik ter se s tem razveljavlja veljavnost dosedaj v ta namen izdanih poverilnic.

Studenec pri Mariboru. Nagle smrti je umrl dne 2. p. m. Janez Lah in sicer na potu v bolnišnico. Rojen je bil pri Sv. Petru pod Sv. gorami leta 1857. Bil je 20 let v Išču, pred 6 leti pa se je preselil v Maribor. Bil je na „Brandhofu“ nadmlekar. N. v m. p.!

Sv. Peter niže Maribora. Dekliška Marijina družba naznanja, da priredi na Velikonočni ponedeljek, popoldne po večernih, gledališko igro, ki bo predstavljala „Franciško Rimsko“, ki je živela v času hude vojske. Igra je za sedajni vojni čas zares zelo primerna. Kot nameček k tej resni predstavi pa bo sledila še igra „Vesela najemnica“, ki bo nudila mnogo smeha in šale. Ves dobiček te igre je namenjen za uboge in trpeče brate in sestre, po potresu hudo prizadete Brežičane. Zato pridite v obilnem številu mladi in stari, domačini in sosedi! Vstopnina je 40 v.

Hoče. Katoliško bralno in gospodarsko društvo v Hočah priredi na Velikonočni ponedeljek ob 3. uri popoldne in ob 7. uri zvečer v lepih prostorih g. Pfeifer (kakor zadnjič) igro „Najdena hči.“ Vstopnina kakor zadnjič. K prav obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

Hoče. Kmetška hranilnica in posojilnica v Hočah ima v nedeljo, dne 15. aprila, po ranem sv. opravilu svoj 7. redni občni zbor z navadnim dnevnim redom. Ako bi ta ne bil sklepčen, se vrši ½ ure pozneje drugi, ki bo sklepal ne glede na število udeležencev. K prav obilni udeležbi vabi uljudno odbor.

Silvnica pri Mariboru. Dne 21. sušca je došlo tukajšnjemu g. nadučitelju pretužno uradno poročilo, da je bil od granate v desno zgornje stegno zadet dne 19. marca njegov sin g. Pavel Pestevšek, enoletni prostovoljec-kadet, ter je po hudih mukah dne 24. marca v vojni bolnišnici umrl in bil na junaškem mirovdvoru v Proseku pri Trstu pokopan. Pokojni je še dne 23. marca pisal svoji materi, da je bil operiran in upa, da se kmalu vidimo v Mariboru. Bil je star 21 let in je lansko leto dovršil trgovsko akademijo v Gradcu. V družbi je rad zapel in zaigral na klavir, da so se razlili akordi v veselih valovih po sobi. Bil si blag značaj. Sladko počivaj! Na svidenje!

Sv. Križ pri Mariboru. V sredo, dne 21. m. m., je od kapi zadet nenadoma umrl vrli tukajšnji kmet Anton Waldhuber, po domače Ilgič. Rajni je bil prvi občinski svetovalec in ud krajnega šolskega sveta pri Sv. Križu. Njegov veličastni pogreb v petek popoldne je bil jasen dokaz njegove splošne priljubljenosti daleč na okrog. Pokoj njegovi duši!

Št. 11 v Slov. gor. V nedeljo, dne 25. marca, smo pokopali najstarejšega župljana Janeza Ferk iz Ceršaka. Star je bil 97 let. Rajni je bil strio našega vrlega pristaša Franca Ferk in stari oče praporščaka Josipa Ferk. N. p. v m.!

Sv. Jurij v Slov. gor. Tukaj je dne 25. marca v Gospodu zaspal nadučitelj Peter Pavlin. Svetila mu večna luč!

Sv. Ana v Slov. gor. Dne 24. sušca smo pospremili k zadnjemu počitku veleposestnico, dobrosrčno Heleno Kurnik, p. d. Gajzar, v Frolahu. Vdova zapušča žalujčo hčer; sin Peter pa je med pogrešanimi. — Dne 25. sušca pa so še ostali zvonovi zapeli milo slovo dobremu in skrbnemu očetu Jakobu Rokavec, veleposestniku v Gornji Ročici. Njegov iskreno ljubljeni sin Ferdinand je bil ena naj rjih žrtev grozne vojske v naši fari. Rajniki zapušča žalujčo ženo in hčer ter sina Janeza, ki je oženjen in tudi zvesto služi cesarju in brani ogroženo našo milo domovino. Preostale obeh družin pa naj nad vse modri Bog tolaži in podpira. N. v m. p.!

Sv. Lenart v Slov. gor. Tukaj je pretekli teden umrl po daljšem bolehanju posestnik in tržan Janez Silec. Bil je zvest naš pristaša „Slovenec“ in dušo in telesom, mož krščanskega proprijanja. Ni ga nikdar ni skrival. Njegova hiša je bila vedno vzor slovenskih, krščanskih hiš, kjer vlada ljubezen in zadovoljnost, kjer se delo družu z molitvijo, kjer hudo boli in grehu ni mesta. Vsak prvi petek ali vsako prvo nedeljo v mesecu si videl Sileca gotovo v sv.

obhajilo. Bodj mu zato presv. Srce Jezusovo milostlivo sodnik in bogat plačnik za vse, kar je storil v čast božjo in blagor bližnjega. Silec je nekdanji opravil službo organista pri Sv. Juriju v Slov. gor., pozneje pa nekaj časa pri Sv. Lenartu. Za časa č. g. kaplana Oevirka je marljivo pomagal pri domačem tamburaškem društvu, rad je bil vesel, rad je pel. Lepih, slovenskih napitnic, ako je prišel v pravi ogenj, mu skoro nikdar ni zmanjkalo. Po svoji gostoljubnosti je bil daleč znan. Njegov edini sin Irgec je vješt na Ruskem. Vedno si je želel in je Boga prosil, da mu še da sina kedaj videti, a prišlo je drugače. Bog pa njima in nam vsem daj vsaj enkrat v večnosti veselo svidenje. Ljubi Bog, tolaži dobro Silecevo mater v njeni žalosti in bridkosti! Rajnega priporočamo vsem znancem in prijateljem, zlasti pa duhovnikom, ki so ga poznali, v molitev in v blag spomin!

Sv. Križ na Murskem polju. Dne 31. marca smo spremili k večnemu počitku mater vlč. g. župnika pri Sv. Lenartu nad Laškim, Jakoba Kosi. Pogreb se je vršil ob spremstvu 5 vlč. gg. duhovnikov in ob obilni udeležbi vernega ljudstva. En sin, gospodar na domačiji, se ni mogel udeležiti pogreba, ker se nahaja v vojski. Rajna je bila zvesta žena, skrbna gospodinja in dobra mati svojih otrok. Vlč. g. župniku in domačim iskreno sožalje, rajni pa večni mir in pokoj!

Svetinje. Tukaj smo pokopali dne 18. marca ženo posestnika Ludovika Slavina iz Mihalovec, Ivanovo, ki je po samo nekaj dni, trajajoči bolezni umrla, stara še le 47 let. Številno občinstvo, ki je blago pokojno spremilo do preranega groba, pričča o njeni vsestranski priljubljenosti, pa tudi o sočutju do moža, ki mu je na italijanskem bojišču padel sin Janez, drugi pa odrine sedaj na spomlad k vojakom. Tako je znova prešla vsa teža njegovega obširnega gospodarstva na njegove rame. Naj mu Bog podeli dovolj moči, blagi rajni pa nebeški mir!

St. Lenart pri Veliki Nedelji. Dne 1. aprila je v Podgorcih umrl župan Jožef Munda, star 66 let. V Osluševcih pa je dne 2. t. m. preminul gostilničar in posestnik Jožef Kovačec, v starosti 60 let. Rajna sta bila daleč na okoli spoštovana moža ter zavedna Slovenca. Svetila jima večna luč!

Sv. Trojica v Haložah. Pred kratkim smo v Gornjih Haložah izgubili trgovino in gostilno, kakoršnih je malo. G. Matija in Eliza Zorko sta se preselila na svoje novo posestvo in trgovino pri Sv. Juriju ob južni žel. Bila je to krščanska in narodna hiša, ki je že več darovala za lepoto naših cerkev in v katere gostilni se ni smelo v verskih in narodnih stvareh zabavljati. Ostane nam v hvaležnem spominu in jo našim krogom z veseljem priporočamo. G. Zorko je bil priden razpečevalec „Slovenskega Gospodarja.“

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Mladenič Jakob Tumpelj, ki služi pri 27. pešpolku, je poslal sliko vjetih Italijanov ter piše: Č. g.! Pošiljam sliko vjetnikov, katere sem tudi jaz pomagal vjeti dne 15. t. m. Vzeli smo jim namreč prednje jarke, jih uničili ter vjeli 22 mož in 2 strojni puški. Bog me je še tudi tukaj obvaroval.

Vurberg. Dne 9. marca smo pokopali blago mater Nežo Vežjak, roj. Ornik, posestnico v Grajenščaku. Rajna je bila vrla čitateljica „Slovenskega Gospodarja“ ter vzorna krščanska mati, ki je v visoki starosti 71 let mirno v Gospodu zaspala dne 7. marca. Blag ji spomin! Nagrobni spomenik ji bodi pobožna molitev!

Marenberg. Dekliška Zveza ima na belo nedeljo, dne 15. malega travna, pri Sv. Janezu mesečni sestanek. Pridite!

Rogaška Slatina. Ker je vrglo pri nas v preteklem tednu veliko snega in je še vrhu tega veliko deževalo, smo imeli dne 29. marca od 6. ure zvečer do polnoči tako veliko povodenj, kakoršnje naša okolica že ni videla več kakor 16 let. Povodenj je napravila ne samo v okolici, ampak tudi v tujih kopalniških napravah zelo veliko škode.

Celje. Umrli je v starosti 74 let tukajšnji stavebenik in hišni posestnik Anton Dimec. — V mesecu marcu je dobilo v tukajšnji mesni vojni kuhinji 280 do 300 oseb na dan toplo opoldansko kosilo, bodisi brezplačno, bodisi po znižani ceni.

Sv. Vid na Planini. Dne 17. marca smo spremili k večnemu počitku spoštovanega očeta Antona Luskar, starega 79 let. Rajni je bil nekdanji skrben, delaven in pošten gospodar. On je lepo vzgojil svoje otroke, izmed katerih sta dva duhovnika, eden kot kaplan v Mozirju in drugi misijonar v južni Ameriki, in tri hčere so se posvetile redovništvu. Starejši sin pa je vrl in vzgleden gospodar na domu. Rajni oče se priporoča vsem znancem in prijateljem v molitev. N. p. v. m.!

Dobje pri Planini. Dne 8. marca je po dolgi in mučni bolezni, spreviden s sv. zakramenti, mirno v Gospodu zaspala Ana Gračner, po domače stara Berdoša, v Ravnem, stara 83 let. Bila je daleč okrog znana kot zelo skrbna mati in vzorna gospodinja. N. v. m. p.!

Kapele pri Brežicah. Dne 8. marca smo spremili k večnemu počitku vrlo 58letno gospodinjjo Mar. Medvedec, rojeno Stergar. Rajna je bila občespoštovana daleč naokrog. Pokojnica je bila blaga, dobra in vzorna krščanska mati. Svojo bol je pa potrpežljivo prenašala. Zapušča žalujočega soproga in še-

stero otrok, med temi dva sina-vojaka. Bog ji daj nebeški raj!

Brežice. Davčna oblast brežiškega okrajnega glavarstva naznanja, da se je dne 1. aprila preselila v Celje. Vloge na brežiško davčno oblast se naj odslej naslovijo: Davčna oblast pri okrajnem glavarstvu v Celju. Davkarija ostane še prejkostej v Brežicah.

Novo šmarince za l. 1917 pod imenom „Kraljica vic“ so ravnokar dotiskane v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Spisal jih je vlč. g. Pankracij Gregor, župnik pri Sv. Venčeslu. Isti pisatelj je bil spisal šmarince „Novi majnik“ za leto 1915, ki so bile tako zanimive, da so bile popolnoma razprodane v enem tednu in jih na stotine naročnikov niti več dobiti ni moglo. Letos se nam opisuje v šmarincih Marija kot Kraljica vic, ki kot dobra mati obrača vso svojo pozornost na trpeče duše v vicah. Res ni primernejšega predmeta za letošnji majnik, kot je Marija, Kraljica in Pomočnica vernih duš v vicah. Ni je skoraj hiše, ki bi ne objokovala smrti enega ali drugega svojih domačih, ki so žrtvovali v tej grozni vojski svoje življenje za stiskano domovino. Za svojega cesarja prelil je svojo kri ali dobri oče, ali pošten sin, ali pa zvest prijatelj. Preselili so se v večnost. Domači žalujejo za njimi, dobri otroci objokujejo smrt dragega očeta, zveste žene tarnajo za svojimi možji, blage sestrice prelivajo bridke solze za svojimi brati. Pa to žalovanje ne zadostuje. Ako smo padle junake res ljubili iz srca, potem jih ne smemo pozabiti, ko so se ločili od nas in še mogoče trpijo časne kazni v vicah. Hiteti jim moramo na pomoč s svojimi molitvami in dobrimi deli, priporočati jih moramo Mariji, Kraljici vic, da jim pride na pomoč in jih reši iz trpljenja v vicah ter preseli njihove duše v nebeško slavo. In letošnje šmarince nam živo opisujejo vice in trpljenje v vicah ter Marijo, kot ljubeznjivo mater in rešiteljico uvcianih duš! Zato so te šmarince za krvavi vojni čas več kakor primerne in jih vsled tega vlč. gg. dušnim pastirjem in pobožnim vernikom toplo priporočamo. Ob koncu premišljevanj je še kratek dodatek, ki obsega eno sv. mašo za rajne, litanije za verne duše in razne druge molitve za rajne. Knjiga se naroča v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Stane pa trdo vezana z rdečo obrezo kljub grozni draginji s poštnino vred samo K 2.60. V zlati obrezi se knjiga ne dobi.

Na Kalvarijo I. Ljudska izdaja obsega 30 raznovrstnih križevih potov. Spisal Fr. Šegula. Take zbirke križevih potov ni dobiti pri nobenem narodu. Kot dodatek je pridjan še poseben molitvenik, obsegajoč sv. mašo in razne pobožnosti v čast trpljenju Kristusovemu, kakor tudi molitve za popoldansko službo božjo. Stane v platno vezan z rdečo obrezo K 2.80. V zlati vezavi se knjiga zdaj ne dobi. Naroča se v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Na Kalvarijo II. Kažipot za duhovnike. Spisal Fr. Šegula. Ta knjiga je v prvi vrsti namenjena p. n. g. dušnim pastirjem. V knjigi so natančne raz-

Listnica uredništva.

Od mnogih strani, posebno od vojakov iz bojišča smo dobili te dni nebroj velikonočnih pozdravov. Ker nam pri najboljši volji ni mogoče teh izrazov prijateljstva spraviti v list, se vsem našim prijateljem za poslana pozdrava iskreno zahvaljujemo in jim istotako vračamo naše srčne velikonočne pozdrave. — H. M. Lučane: Priloženi znesek se vam je vpisal za naročnino. — M. C. Sv. Jurij ob Taboru: V mariborskem okraju se sedaj trgovci smejo dati za odrezke marčevih sladkornih kart sladkor, tako, da ne gre noben odrezek v zgubo. Čudimo se, da je v celjskem okraju drugače. Nas bi veselilo, ako bi nam trgovci iz drugih slovensko-štajerskih okrajev poročali, kako je z razdelitvijo sladkorja. — Braslovce: Pride prihodnjič. Pozdravljeni! — Stara-Novavas na Murskem polju: Ker nam ni znano, kako so najvišje cene za jajca v tamošnjem okraju in po kaki ceni prodaja radgonsko glavarstvo sladkor, vam v tem oziru ne moremo dati zaželenega odgovora, dokler nam niso znane cene za jajca in sladkor v radgonskem in ljutomerskem okraju. — Glede nakupovanja živine pa je vaša misel, da bi se naj invalide nastavilo za nakupovalce, zelo dobra. — Če nakupovalec tako postopa, kot vi pišete, ga lahko takej naznanite na živinsko nakupovalno komisijo v Gradcu v roke ravnatelja g. Scheitnerja. — Al. Fegeš: „Vrtec“ se naroča v Ljubljani „Pred škofijo“ št. 9. in stane za celo leto 5 K 20 v. — Remšnik: Pozovite g. župana, naj stori potrebne korake, da se bo sladkor, moko in petrolej pravilno razdeljevalo. Zadevo radi kart pa naznanite okrajnemu glavarstvu. — Črmlensak — St. Rupert: Hvala za pojasnilo! Povdarjamo, da ima g. župan popolnoma prav, ako skrbi za red v občini in skuša razne nerednosti odpraviti. Pozdravljeni!

Vabilo

na občni zbor.

Hranilnice in posojilnice pri Sv. Antonu v Slov. goricah

reg. zadruga z neomejeno zavezo,

kateri se vrši dne **22. aprila** t. l. popoldne ob 3. uri v hranilničnih prostorih.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva in odobrenje računov za leto 1916.
3. Volitev načelstva in nadzorstva.
4. Predlogi in nasveti.

299

NAČELSTVO

prave o teh-le predmetih: 1. Početek in razvoj Križ. pota. 2. Natančna določila o ustanavljanju Križ. pota. 3. Odpustki sv. Križ. pota. 4. Stacijonski križci. 5. Bratovščina živega Križ. pota. 6. Obrednik za Križev pot. 7. Lega in zgodovina Križeve ceste v Jeruzalemu. 8. Križev pot za duhovnike. Predmet je torej silno zanimiv in p. n. gg. duhovnikom jako koristen in potreben, zato knjigo prav toplo priporočamo. Stane pa v rdeči obrezi K 1.80; v zlati obrezi K 2.80. Naroča se v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Kotarijske številke.

Gradec, dne 28. marca 1917. 42 55 52 31 54
Lince, dne 31. marca 1917. 9 18 25 34 39

Mala naznanila.

Kuhanica

za graščino

se išče. Zelo pobožno, fino

DEKLE

za kuhinjo, ki se je pri fini kuharici učila, se išče za veliko grofovsko hišo na deželi. Ponudbe na „L 727“ na anononno pisarno Jos. A. Kienreich, Gradec.

(15 Kienr.)

Savec Miha, Nova Vas št. 76 p. Sv. Marko pri Ptuj, vojni invalid želi kje vstopiti za ostrbnika; razume se na vin-graška in poljska dela. 301

Posestvo.

Na prodaj nadstropna hiša pri Ptuj (pripravna za penzionista), s gostilniško koscencijo. Njiva in vrt. Zelo lepo poslopje pri glavni cesti, 1/2 ure od Ptuja. Posestvo se proda zaradi odpotovanja za 9000 K. Ako kdo hoče se lahko zamenja za drugo posestvo. Naslov: Ivan Arbeiter, Zabovci pri Ptuj. 296

Proda se posestvo, ki obstoji iz lepega zidanega poslopja, obokane hleve, blizu železnice in cerkve, v prav lepi legi, lep sadonosnik, blizu stanovanja je več njiv, ki so obsejane z žitom, lepa hosta blizu stanovanja in tudi lepi travniki. Redi se lahko par konj in štiri glave goveje živine. Posestvo leži tik železniške postaje Spod. Laze, pošta Sv. Duh — Loče pri Poljčah. Več se izve pri g. Martinu Znidar v Sp. Lazah. 294

Občni zbor

POSOJILNICE V SL. BISTRICI

registrov. zadruga z omejeno zavezo,

se vrši v ponedeljek dne 16. aprila t. l. ob 2. uri popoldne v uradnih prostorih posojilnice hiše »Hotel Austria« v Slovenski Bistrici.

DNEVNI RED:

1. Prečitanje zapisnika zadnjega občnega zbora.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Odobrenje računov za leto 1916.
4. Razdelitev čistega dobička.
5. Predlogi in nasveti.

297

NAČELSTVO

Gradec, marca 1917.

Vsem gospodinjam, ki trpijo radi pomanjkanja mila!

Zbrane gospodinje izjavljamo, da ne trpimo pomanjkanja mila, ker nam patentovano prano sredstvo „Gudrun“, ki vsebuje kisik, nadomestuje pravo milo.

Pralni dan je za nas izgubil svojo prozoto. Iz notranjega prepričanja lahko rečemo (kar smo tudi pri c. kr. namestnji izjavile), da si vsak sam škoduje, kdor ne rabi pralnega sredstva „Gudrun“.

„Gudrun“ napravi perilo blesteče belo in je vsled svoje dobrote mnogo cenejše kot vsa druga pralna sredstva. Podpisana predsednica zavoda sem prala perilo od treh tednov za 27 oseb, ki so vsak teden dvakrat perilo in menjale, samo z 20 zavojčki à 35 v. Gospodinje! Zahtevajte posod „Gudrun“ in perite samo z „Gudrunom“. Vsaka bo zadovoljna.

Gospa Terezija Koplj, lastnica zavoda v imenu podpisanih gospodinj.

Glavne zaloge za Mariber in okolice:

Alojz Schneideritsch, glavna zaloga.
Martinz, Wolf,
Weigert, Wolfram,
Quandest, Sirk.
Tovarna: Th. Mörath, Gradec, Jakominigasse 1. (14 Kienr.)

MALA NAZNA NILA.

na beseda stane 5 vinarjev, petivrstna 18 vin. Mrtvaška oznanila in avale vsaka petivrstna 24 v, Izjave in Poslano 36 vinarjev. Za večkratna objavo snatena popust. Inzerati se sprejemajo le proti predplačilu. Zadnji čas za sprejemanje inzeratov torek popoldne.

Viničarja

in delavec za vinogradna dela sprejme Jakob Vrečko, Maribor, Melje 10. 232

Viničarja

z 2 ali 3 močnimi delavskimi ljudmi sprejme proti dobremu plačilu Janez Pobežin, Gorca pošta Podlehnik pri Ptuj. 238

Mala Lenčica

od Svetega Boga, Primerna knjižica za prvoobhajance. Stane 50 v in se dobi v tiskarni sv. Cirila.

Hiša na Teznu pri Mariboru, novoizidana s štirimi stanovanji, velika klet, studenec in lep vrt. Cena 9000 K. Jožef Nekrep, Maribor, Mozartova ulica 59. 248

Želim kupiti posestvo od 8-14 oralov z gozdom vred na ravnini blizu okrajne ceste. Ponudbe se naj pošljejo na: Andreja Bassa, Lugač, pošta Čmurek. Štaj. 260

Iščem konjskega hlapca. Oglasi se naj pri gosp. županu v Framu. Plačilo po dogovoru. 249

Več panjev čebel kupi ali vzame v refo H. Likar. Blanca pri Sevnici. 243

Šafar za kmetijstvo, živinorejo in če mogoče tudi za vinogradništvo (vešč teh del), se sprejme pri Ed. Suppanz, Pristova Štaj. 246

Srednje težek konj in breja krava sta na prodaj v Celju, Gaberje št. 21. 244

Prodaj svoje pristavo v Rošpahu pri Mariboru. Sadonosnik in travnik na pobočju hriba. Zraste 3 do 4 vagone živinske krme. Na posestvu se tudi primerna gospodarska poslopja. Posestvo je kakor nalašč za dobičkanosno mlekarstvo in je v neposredni bližini Maribora. Več se poizve pri posestniku Francu Smodej, Auber, občina Rošpah pri Mariboru, župnija Kamnica. 289

Prodaj dva vprežna vola, staro okoli 1 1/2 leta, 1 bika in 1 krava. Franc Smodej, Auber, Rošpah pri Mariboru (bliž Kamnica). 289 b

Osebe, ki imajo s kmetijskim ljudstvom dobro znanstvo s plačo, provizijo in dijetami. Dopisi na generalno zastopstvo družbe „Kosmos“, Gradec, Jakomini trg št. 11.

Redka prilika!

Radi preselitve! 250 komadov lepih razglednic, namesto K 20—sedaj samo K 10—franko pošilja, dokler kaj zaloga: H. Sapira, eksportna hiša Galanta št. 110, Ogrsko. 191

Zanesljiv kočijaž, (je lahko tudi čez 50 let star) se sprejme na dobrem zasebnem in stalnem mestu. Plača K 160.—s prestim stanovanjem. Ponudbe pod „kočijaž št. 206“ na upravnitvo Slov. Gosp. v Mariboru.

Majer z 2 ali 3 delavskimi močmi se sprejme. Vpraša se v Mariboru, Gartengasse 12.

Glavosir, ki je še dobro ohranjen, želim kupiti. Kdor ga ima na prodaj, naj mi naznani. Rozman Anton, organist, št. 11 v Slov. goricah. 219

Konj, 3 leten, krasen, se proda. H. Drofenik, c. kr. davč. upravitelj, Ptuj. 195

Kislo zelje in repo

kupnje M. Berdaja, Maribor, Sofijin trg. 197

„Solzna Avstrija“

Dve novi pesmi v trajni spomin: 1. „Z Bogom zvečnil“ in 2. „Remarska Marijina“ stane vsaka s pošto vred 2 v. terej obe 3 v. Knjiga pod naslovom „Solzna Avstrija“ s 25 bojnimi pesmimi je še tudi za eno kruno in 40 vin. na razpolago. Kdor je še nima, naj si je takoj naroči. Znesek se lahko pošlje v neposrednih poštah znanak ali pa v denarju. Na brezplačno naročila se ne more ozirati. Naročuje se pri Matiji Belce pri Sv. Bolfaku v Slov. goricah via Ptuj Štajersko. 291

Vojaške ure zapustnice



niklaste ali iz jekla K 10—14— in 18 K, s radium svetilobno ploščo K 14—18—22—, s la kolesjem K 24—30—, s radium svetilobno ploščo K 28—32—, 36—, s preciznim kolesjem K 50—, srebrna ura s natogljivo zapustnico K 26—30—, zlata ura s natogljivo zapustnico K 90—, 100—, 8 letno jamstvo. Zamenjava dovoljena, ali pa denar nazaj. Po hiši se proti povzetju; na bojišče proti prejšnjemu nakazilu denarja poleg 30 v za poštino.

Prva tovarna ur
Ivan Konrad,
c. l. k. dvorni dobavitelj v Brdnu 306 na Češkem. 2 D

Učena poštenih staršev, (ne pod 14 let starega), pridnega, ki ima veselje do trgovine, sprejme takoj trgovec J. Traun, Ptujška gora. Ponudbe se naj pošljejo v Celje, Gosposka ulica 32 Ivana Trauna. 204

Konjak.

Pri slabostih vsled starosti in tesnav v želodcu je konjak očiščen (destiliran) iz starega vina že več stoletij znan kot najboljšo sredstvo za dolgo življenje in ojačenje. Pošiljajo se steklenice, ki vsebujejo 4 pollitre 12 let starega konjaka franco za 40 kron. Sletnega konjaka, čudnodobro uspevajoče sredstvo za vdrgetenje pri trgovanju v 4 letnih 4 pollitre steklenice 32 K. Prodaje se tudi vino od 56 litrov naprej. Bell rizling in rdeči burgundec liter po 3 K 60 v. Benedikt Herli, veleposesnik, grad Golici pri Kojncih, Štajersko. 1 Klauer.

Viničarja.

in delavec za vinogradno delo. Redi si lahko tudi svojo kravo. Če pa je priden za delo, si lahko tudi dve živčinci redi. Pogodba po dogovoru. Josip Čeh v Studencih pri Mariboru št. 7. V kratkem pridem na Kokolnjak št. 25 kjer posestvo leži. 286

Učeno poštenih staršev, ki ima veselje do krojaškega dela, se takoj sprejme pri krojaču Ivanu Partlji v Studencih pri Mariboru, Okrajna cesta št. 1. 244

Enonadstropna hiša z vrtom se proda. Vpraša se pri lastniku v Studencih pri Mariboru, Solska ulica št. 9. 285

Kupim **KISLO ZELJE** vsako množino po najvišji ceni. Ako ima kdo kaj za oddati, prosim poročila, pridem tudi sam na dom prevzet. Se priporočam spoštovanjem Jos. Šerec, trgovec Maribor, Tegethof-ova ulica. 268

Služba organista in cerkovnika je v Ribnici nad Mariborom razpisna do 15. aprila. 287

Takoj se sprejme fant in dekle več kakor 15 let star), za delo na deželni kot za svoje. Naslov: Ivanka Tiz v Lukaveh, p. Krževo pri Ljutomeru. 293

Na prodaj ima lepega deteljnega semena: Jože Kolečnik, Remšnik, p. Marenb rg. 249

Malo posestvo z enim oralom emlje in malo posele se proda za 1000 kron 5 minut od cerkve Sv. Jurij ob južni železnici. Kdor želi ku iti, naj vpraša Aleisa Luršak restavraciji Slovenski Bistrici. 274

Slovenski fantje nahajajoči se na Krasu, pošiljamo srčne pozdrave vsem štajerskim fantom in dekletam. Veselo velikonočne praznike! Franc Potočnik, Sv. Tomaž; Meleke Franc, Vičanci; Ivan Miklošič, Sv. Miklavž; Alojz Zinko, Sv. Tomaž; Fr. Bohanec, Mala Nedlva; Jožef Slaša, Sv. Lovrenc; Jožef Zavec, Polenski in Križanič Roman, Sv. Miklavž. Na veselo svidenje! 291

Iščem dobre ljudi, kateri bi vzeli otroka 3 mesece starega v varstvo. Plačam dobro po dogovoru. Janez Colnar, Kališevac, Rajhenburg. 292

Veliko posestvo

na prodaj, oddaljeno 1 uro 15 minut od trga Velenje. Obstoja iz 80 oralov lepega smrekovega gozda, 40 oralov njiv in travnikov, 1 1/2 oralna vinograda in z dveh hiš, hleva (gumno), kozleca, svinjaka, kovačnice, kleti in velike nove žage. Redi se po 25 glav goveje živine, 50 ovc in več konjev. Pridela se po 20 polovnjakov sadjeva. Cena 100.000 K. Več pove g. Gorjan v Stari vasi, p. Velenje Sp. Štajersko. 290

STANOVANJE

v Mariboru soba in kuhinja, se takoj vzame v najem za 3 osebe in sicer v kakih mirni hiši. Ponudbe pod „Stalna stranka na upravništvo Slov. Gosp.“. 270

V okolici Slov. Gradca

iščem malo posestvo v izmeri 2 do 10 oralov ali malo večje. Ne predalec od ceste in ne preveč oddaljeno od mesta. Teodor Zdravsky, Tegethof-ova ul. 57. Maribor. 217

LANENO SEME

za spomladansko setev od poljedeljskega ministrstva dostavljeno se kupi v trgovini R. STERMECKI, CELJE.

Pošlje se tudi po povzetju mora biti pa naročilo od občine potrjeno, da se rabi za setev. 278

Zabojski

za vojno-poštne pošiljave se dobijo pri Ferd. Kaufmann, špecer. trgovina, Maribor, Glavni trg. 268

Viničar

s kolikor mogoče mnogimi delavskimi silami se nujno išče. Poleg lepe plače in duine mnogo njiv in zelenjadni vrt. Dobi tudi mleko od 2 krav. Rihard Ogriseg, Maribor, Langergasse. 267

Majer

2 starejša Slovaka se sprejmeta za vinogradno delo in nadzorstvo; večja dela se opravi o z dninari. Mesečna plača. FRANC GERT, medičar v Mariboru. 269

Dobičkonosno

posestvo s hišo, v najbližji mariborski okolici z lepim sadnim in zelenjavnim vrtom se proda. Vpraša se pri Franc Selinšek, Maribor, Lutherg. 8. 270

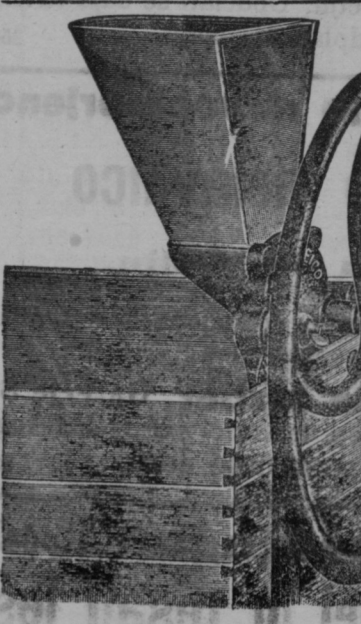
Vinogradno posestvo

v Grušovi pri Mariboru, obstoječe iz okrog 1 1/2 oralna vinograda, 6 1/2 oralna zemljišča za vinograd; 1 oral njive, vrt, s dno drevje, velika kat, preša, hlevi in 3 stanovanja za viničarje. Cena 18.000 K. Naslov v upravnitvo „Slov. Gospodarja“ pod „Vinogradno posestvo št. 271.“

Rafija

in vseh vrst SEMENA se dobijo pri trgovcu Ivanu Sirk, Maribor, Glavni trg. 260

Malo posestvo na prodaj; 2 sobi, kuhinja, svinski hlevi, lep vrt in njiva. Se o ceni proda. Osem tisoč K. Franštudnerstr. št. 64. Pobrežje pri Mariboru. 261



Jurij Juteršnik sobni slikar in pleskar v MARIBORU

se priporoča slavnemu občinstvu, da mi poveri vsa dela moje stroke. Izvršujem jih v vseh slogih, slikam sobe, trgovine, dvorane, fasade itd. po nizki ceni. 263

Pri Sv. Petru niže Maribora pri J. Senčniku so trije junčki samojaki na prodaj. Majnika bodo leta stari. 262

Kupiti želim manjše posestvo s hišo in gospodarskim poslopjem v lepi leči, blizu mesta ali trga, ali v večjem okraju in ne daleč od železnice, za gotovo plačilo. Ponudbe na naslov: Ivan Petan, Rogaška Slatina. 272

Dobri čevlji po ceni.

Pošiljam vsepovsod proti povzetju sledeče obuvalec in sicer tako dolgo, dokler bo kaj zaloga po najnižjih fabriških cenah: Otroške čevlje s klobučevino in podplati iz linolesa št. 19 do 28 4 K. Otroški čevlji, prima kakovosti s močnimi probkovinastimi podplati št. 21—25 5 K. Dobri čevlji za ženske iz klobučevine z debelimi akosi za hitimi klobučevinastimi podplati št. 37—42 11 K. (Dvoje čevljev). Močni moški usnjati čevlji s prbitimi lesenimi podplati št. 42—46 21 K. Naslov Rudolf Werdiaheim tovarniška zaloga čevljev, Gradec, Sporgasse 11. 76

Automatična mišnica

za podgane 5 K 80 v., za miši 4 K. V eni noči se na lovi po 40 miši.

Nobeno vreme ne vpliva in se same uredijo. Lovilnica za kuhinjske žuželke „Rapid“ polovi na tisoče žuželk v eni noči, K 370. Povsod najboljši uspehi. Mnogo pohvalnih pisem. Se pošilja proti povzetju. Poština 80 v. Razpošiljalnica Tintner, Dunaj III./72. Neuburggasse št. 28. (1 Laszlo).

Kupim domačo slivovko...

čebelni vosek... vinski kamen...

vsako množino po najvišji ceni. Ponudbe naj se pošljejo: Iv. Šerec, trg., Maribor, Tegethof-ova ul. 57. 91

Gostilna v Mariboru

na lepem prostoru v sredi mesta se takoj proda. Lep vrt, gospodarska poslopja s hlevom. Cena 46.000 kron. Pismene ponudbe na upravništvo pod „gostilna v Mariboru št. 157.“

Kovači pozor!

V Hotinji vasi p. Slivnica pri Mariboru se sprejme kovač, tudi invalid. Nekaj orodja se dobi v vasi. Mesto stalno z dobrim zaslužkom. Blizu železniške postaja. Najboljša zveza z Mariborom. Oglasiti se je pri občinskem uradu v Hotinji vasi, p. Slivnica. 101

Išče

se začasno samski organist in cerkvenik, ki se ne vstraši nobenega dela na p. lju in v nogradu. Stanovanje, hrana in zajamčenih letnih 1200 kroa. Naslov pri upravnitvu Sv. v. Gospodarja. 273

„Usnjehran“

je najboljšo postavno zavarovano sredstvo za ohranitev dragih podplatov. Sredstvo je preiskušeno, utrdi podplate, podvoji njihovo trpežnost ter učinkuje izborno proti vremen-skemu uplivu. Zatorej velik prihranek. Za dva para podplatov zadostuje ena steklenica. Prosto poštine pošilja dve steklenici za 4 K. (Denar naprej). R. Starovašnik, Konjice, Štajersko. Trgovci in preprodajalci dobe popust. 129

„Panorama-International“

Maribor, Grajski trg št. 3, zraven gostilne „k črnemu orlu“ se priporoča na obilen obisk. Odprto cel dan. Vstopnina 50 v, otroci 20 v. Predstava traja 25 minut. Vojni dogodki iz vseh bojišč, pokrajine vseh dežel celega sveta v naravni velikosti, slikovite in resnične. Za malo denarja in malo izgubo časa se vidi mnogo zanimivosti celega sveta. Kdor si enkrat ogleda „Panorama“, pride zopet, ker so vedno nove predstave.

Nobenega zobobola več.

Nobenih noči brez spanja. Sredstvo „Fides“ zmanjšuje bol pri vseh zobobolih, kakor tudi pri najbolj trdovratnem, revmatičnem zobobolu, kjer se že vsa druga sredstva bila zaman. Ako ni uspeha, se pošlje znesek nazaj. Cena E 150, 8 škatljice K 4.— Nobenega kamna na zobovih več! Smeznobelo zobovje se doseže s sredstvom „Xirisova voda za sobe.“ Takojšnji uspeh. Cena 2 K; 3 steklenice K 5. Komeny, Košice (Kaschau), I. Postfach 12/Z 90, Ogrsko. 2 H. Seb.

Naročajte, priporočajte, podpirajte v prvi vrsti svoj list v Novem mestu

Dolenjske Novice

vsi dolenjski rojaki, ki živite na zelenem Štajerskem. Naprej plačana letna naročnina 3 krone.



Cvetje

iz vrtov sv. Frančiška

(glasilo III. reda) izbaja v Kamniku na Kranjskem in stane za celo leto 2 K.

ZAHVALA.
Presrečna hvala g. župniku in g. katehetu in g. nadučitelju za vodstvo pogreba Prirsrečna hvala iz vsem sosednim mladenkam za spremstvo in za na grobne vence vsem znancem in prijateljem izrekam iskreno zahvalo, ki so na šega rajnogi
JANEZA DIRNBEK spremili k večnemu počitku.
Pirsenberg pri Pišecah 19 marca t. l.
276 Žalajoči ostali.

P. n. g. spod. m. kmetovalcem

KMETIJSKE STROJE

kakor: pluge, brane, kultivatorje, sejalne in kosilne stroje, stroje za obračanje sena, grablje, vitle, bencinove in plinovne motorje, m. atilnice za ročni in pogon s silo, slamo-reznice, reporeznice, drobilni mline, parilne kotle, grozdne in sočivne preše in mline, naprave za vodnjake itd. — Priporočam nujne nabave, ker bo v kmetijskih strojih pozneje najbrž pomanjkanje. — Izdelki prvovrstni — Poset za r. flektanta brez stroškov - poštna dopisnica zadostuje. Priporočam se z odličnim spoštovanjem.

Ivan Hajný, Maribor n. D.
Kokošinekova ulica 32.



Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neom. zavezo

sprejema hranilne vloge od vsakega, in jih odrestuje po

4%

Za nalaganje denarja po pošti so na razpola gospo-
ložnice c. kr. poštne hranilnice na Dunaju št. 92.465.
Rentni davek plačuje zadruga sama

Posojila daje

članom na vknjižbo, na poroštvo in zastavo
pod zelo ugodnimi pogoji. Vknjižbo in dru-
go zemljknižno izpeljavo izvršuje posojil-
nica sama brezplačno; stranka plača le koleke.

Uradne ure

vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldne.

15

„Hotel Beli vol“ Graška (cesarja Viljema) cesta št. 9.

Semena

zanesljivo kaljiva kupujte samo pri trdkri

Ivan Ravnikar - Celje.

Na primer: deteljno seme, peso Mamut, rdečo in rumeno,
različno travno seme, vrtno in cvetlično po najnižjih dnevnih cenah.

Kislo zelje, belo repo,

kupuje trgovina Poš,
Maribor, Koroška cesta 20.

Kostanjev les

od 1 m dolgosti, 10 cm debelosti naprej, klan ali v
deblih, vsake debelosti, kupi po najvišji ceni trdka:

J. POGAČNIK, Ljubljana, Marije Terezije c. 13.

SKLEP.

Na dan 27. 3. 1917 odrejena prisilna dražba
zemljišča vl. št. 71 k. o. Sv. Bolfank in vl. št. 162
k. o. Sitež se v zmišlu § 134 št. l. c. p. r. uradoma
preloži na

17. aprila 1917 dopoldne 9 uro
pri spodaj podpisanim sodišču, soba št. 2. Pogoji
so neizpremenjeni.

C. kr. okrajna sodnija Ptuj odd. IV,
dne 27. 3. 1917.

Kapljice za svinje.

Cena 1 steklenice je K 1.20. O dobrem učinke
vanju teh kapljic imam mnoge priznanih in po
hvalnih pisem. **F. Prull**, mestna lekarna „pri
s. kr. orlu“ Maribor, Glavni trg št. 15.

Zahvala.

Nisam verjel, da bi te kapljice kaj pomagale. Edoj ko sem
prepričal, da res pomagajo, vam iskram lepo hvalo ter priporočam
se zdravilo vsem svinjerejcom. Prosim, pošljite mi spet svetojaki kap-
ljice za rdečico in sicer hitro kakor morete 6 steklenic. S pozdravi
Ivan Skorjanc.

Brednja vas, dne 6. avgusta 1916.

Gonilne jermene

takoj razpošilja Kattner & Co., Gradec 46.
Brzjavni naslov „Gigant“, Gradec.

Milo (žajfa) za pranje

1kg 1krono v trdih kosih

si zelo lahko vsak sam doma napravi.
Natančno navodilo za kuhanje takega
mila (žajfe) za pranje pošljem
vsakemu po povzetju za

3 K 40 v.

K. Poženel, Idrija 262, Kranjsko.

Hranilnica in posojilnica na Dobrni

ima dne 22. aprila ob 3 uri popoldne svoj

OBČNI ZBOR

v svojih prostorih
SPORED PO NAVADI:

Govori gospod nadrizor Vlad. Pušenjak.

Pri nesklepnosti ob 3 uri se vrši občni zbor
ob 1/4 uri na istem mestu in z istim vspredom.

280

Načelstvo.

Vabilo

k

REDNEMU OBČNEMU ZBORU

posojilnice pri Sv. Benediktu v Sl. gor.

kateri se vrši

v nedeljo, dne **22. aprila** po večernicah v
uradni sobi s sledečim

DNEVNIM REDOM:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odboritev računskega zaključka za leto 1916.
3. Poročilo o izvršeni reviziji.
4. Predlogi.

Ako se ob določeni uri ne zbere zadostno
število članov, se vrši občni zbor 1 uro pozneje pri
vsakem številu članov.

298

NAČELSTVO.

Vsako množino vreč

kupi veletrgovina

Anton Kolenc, Celje.

Izborne gumijeve podplate,

ki so boljši kot sedanje usnje, trpežne in nepre-
močljive priporočam v nakup in razpošilja

Rudolf Starovašnik, Konjice. Štaj.

CENA:

za moške K 5.50, za ženske K 4.50 in za otroke
K 3.50 par.

Denar naprej ali po povzetju. Obdelati se dajo ravno
tako kot podplati iz usnja.

286

Priporočam svojo nevootvorjeno

tapetniško delavnico

v Gaberju pri Celju.

Prevzamem vsa, v to stroko spadajoča dela ter jih
hočem natančno izvršiti.

Z velespoštovanjem **Ivan Jazbec**, Gaberje 81
pri Celju. (Dohod k moji delavnici: Od sokolskega
dome 5 minut po stranski cesti.)

286

Kmetijska zadruga v Račah

kupuje okrogel in tesan les.

Tesarski mojster in podjetnik

Jožef Nekrep,

Maribor, Mozartova ulica št. 59,
se priporoča cenj. občinstvu na deželi in v mestu
za vsakovrstna dela.
Telefon št. 15/VIII, Maribor.

Čevlji

z lesenimi podplati,

najboljše kakovosti, okovani, znotraj obloženi s
kožuhovino.

Št. 26—28 K 14.—

„ 29—34 K 17.—

„ 35—38 K 20.—

„ 39—41 K 23.—

„ 42—46 K 26.—

Pošiljanje po pošti. Povzetje. Zamenjava dovoljara.
Poština in stroški pošiljanja do 5kg 1 K 40 v.

M. Schram, Maribor ob D.
GOSPOSKA ULICA.

V Krapinskih

se zdravijo osebe, ki tr-
pijo na **protinu, tr-**
ganju in na boleznih
Ischias.

v toplicah (Hrvatsko)

Pojasnila in načrti zastoj.

(15 Kiear.)

MUZEJ

Slov. zgodovinskega društva,
Maribor, Koroška cesta 10.
Darujte zanj vse zgodovinsko važne
predmete, osobito vojne spomine.

Sijajna bodočnost

je zagotovljena novim srečkam avstr. Rdečega križa
in turškim srečkam! Nakup teh izbornih srečk po-
menja najpametnejši način varčevanja in prinese v
srečnem slučaju

veliko bogastvo!

Srečke imajo trajno denarno vrednost in mora vsaka
zadeti. Svota vsakoletnih glavnih dobitkov znaša čez

dva milijona kron!

Pogoji za nakup teh srečk so tako ugodni, da si
jih zamore vsakdo z lahkoto nabaviti. — Zahtevajte
brezplačno pojasnilo!

Srečkovne zastopstvo 16, Ljubljana.

PREDIVO

laneno in makovo seme
kupuje po najvišjih cenah

R. Stermecki v Celju,

oblastveno določeni nakupovalec
za sedne okraje:

Celje, Vransko, Gornjigrad, in Šmarje.